

Luterilainen

JOULUNUMERO

N:o 8 * 1926 - 2018 * 93.VUOSIKERTA

”Hän makaa seimessä.”

Katsohan, on tarpeen, että olet aivan varma siitä, että koko maailmassa ei ole saarnattava mitään muuta kuin Kristusta! Mitä seimi muuta tietää kuin kristillisen kansan kokoontumista kirkkoon saarnaa kuulemaan? Me olemme nuo seimen ääreen kokoontuneet eläimet, ja siinä pannaan eteemme Kristus sielujemme ravinnoksi, ja se tietää sanan kuuloon kokoamista. Se joka menee kuulemaan saarnaa, menee tämän seimen luokse, mutta saarnojen täytyy esittää Kristusta. Eipä kaikissa seimissä olekaan Kristusta, eivätkä kaikki saarnat opeta uskoa. Beetlehemissä oli vain jopa yksi ainoa seimi, jossa aarre oli, ja päälle päätteeksi tämä seimi oli tyhjä ja vieroksuttu, muutoin vailla kaikkea rehua. Niin evankeliuminkin saarna on tyhjä kaikesta muusta: siinä ei ole muuta kuin Kristus, eikä se opeta muuta kuin häntä. Jos se opettaa jotakin muuta, on se jo lakannut olemasta Kristuksen seimi; se on korskuvien oriiden seimi, täynnä inhimillistä opetustaajallista ruokaa.

Mutta käsittääksemme että kapaloivaatteissa oleva Kristus merkitsee vanhan liiton aikaista uskoa, me otamme muutamia esimerkkejä. Matteuksessa on luettavana, että Kristus puhdistettuansa pitalisen sanoi hänelle: ”Mene ja näytä itsesi papille ja uhraa lahja, jonka Mooses on säätänyt, todistukseksi heille” (Matt. 8:4). Tästä kuulet, että Mooseksen laki on annettu juutalaisille todistukseksi eli merkiksi, niin kuin enkelikin evankeliumissamme sanoo tämän lain viittaavan johonkin muuhun kuin itseensä. Mihin sitten? Kristus on tuo pappi; kaikki ihmiset ovat hengellisesti katsoen

MARTTI LUTHER

pitalisia epäuskonsa tähden. Mutta uskoessamme häneen hän koskettaa meitä kädellensä: hän laskee tekonsa ylitsemme ja antaa ne meille; näin me tulemme puhtaiksi ja terveiksi ilman mitään ansioitamme. Sitten pitää meidän osoittaa kiitollisuuttamme tunnustamalla, että emme ole tulleet vanhurskaiksi omien tekojemme perustuksella, vaan hänen armostaan. Silloin olemme oikeassa suhteessa Jumalaan. Edelleen on meidän uhrattava lahjamme, toisin sanoen, uhrauduttava lähimmäisemme hyväksi, tehden hänelle hyvää niin kuin Kristus on tehnyt meille. Tämä on Kristuksen palvelemista ja oikealle papille uhraamista: se uhrataan hänen tähtensä, hänen mielikseen ja hänen kiitoksekseen. Huomaatko nyt tästä, kuinka sattuvasti Kristus ja usko ovat verhottuina yksinkertaiseen raamatulliseen kuvaan! Ymmärtänet nyt, että Mooses laillansa antoi ainoastaan todistuksen Kristuksesta ja viittauksen häneen. Samaan tapaan on koko Vanha Testamentti käsitettävä. Nämä kapalovaatteet olkoot meille merkiksi: ne sisältävät Kristuksen ja tekevät hänet tunnetuksi.

Martti Luther

Kirkkopostilla. Ensimmäinen osa.
– Joulupäivän evankeliumisaarna.
Suom. A.E. Koskenniemi. Helsinki
1941 (SLEY).

N:o 8 2018 Joulunumero

Pääkirjoitus

Jälleen on yksi vuosi Luterilaisen numeroita tullut täyteen ja kädessäsi on vuoden viimeinen Luterilainen: joulunumero. Perinteisesti joulunumeron kansi on julkaistu väreissä, kuten nytkin. Kun itse mietin tätä asiaa: miksi julkaista kerran vuodessa lehti väreissä? mieleeni tulee Raamatun sanat: ”Kansa, joka pimeydessä vaelttaa, näkee suuren valon. Niille, jotka asuvat kuoleman varjon maassa, loistaa valo... Sana tuli lihaksi ja asui keskellämme, ja katselimme hänen kirkkauttaan, sellaista kirkkautta, kuin Ainosyntyisellä on Isältä, ja hän oli täynnä armoa ja totuutta.” (Jes. 9:1. Joh. 1:14) Jeesuksen syntymässä täyttyi Vanhan liiton pyhille annettut lupaukset Messiaan saapumisesta. Jumalan valtakunnan valo alkoi murtautua ajan pimeään. Meidän Vapahtajamme tuli kantamaan syntimme. Seimen lapsessa meille, jotka asumme kuoleman varjon maassa, palautuivat elämän värit uskossa katseltavaksemme. Yksin hänessä meidän elämämme on ilon ja toivon värittämää matkaa kohti iankaikkista kotiamme taivaassa.

Toivon, että tämä joulunumero löytää tiensä paitsi uskollisten tilaajiemme postilaatikkoihin, myös monen ystävän käsiin tuomaan joulun ilosanomaa ja evankeliumin lämpöä sydämiin. Tässä numerossa julkaisemme emeritus pastorimme TT h.c. Markku Särelän kirjoituksen ’Uudestisyntyminen’. Kirjoitus on selkeä ja suositeltava jokaiselle – erityisesti jos kysymys Raamatun opetuksesta uudestisyntymisestä askarruttaa mieltä.

Kiitän kaikkia Luterilaisen toimittamiseen osallistuneita kirjoittajia ja vastuuhenkilöitä yhteistyöstä. Toivotan teille ja kaikille lukijoillemme rauhallista ja siunattua adventtia ja riemullista joulunaikaa!

Meille on syntynyt Vapahtaja – Kristus, Herra!

Markus Mäkinen

Joulun juuret: lupauksen sana.

Tänä päivänä juhlimme jälleen Jeesuksen Nasaretin syntymää. Se oli ilmoitettu jo hyvin kauan etukäteen sanan katta, jonka ensi kerran Jumala itse lausui Aadamin ja Eevan kuultavaksi. Ihmiskunnan esivanhempina he elivät ensin paratiisissa. Siellä heidän oli lupa syödä, puiden hedelmiä. Ainoastaan ne hedelmät, jotka kasvoivat puussa, joka oli paratiisin keskellä, oli Luoja heiltä kieltänyt. He eivät kuitenkaan olleet kuuliaisia hänelle, vaan antoivat paholaisen vietellä itsensä. Siitä oli mitä pahimmat seuraukset. Syntisinä Adam ja Eeva, sekä heidän jälkeläisensä, eivät enää voineet elää suorassa yhteydessä Jumalan kanssa, olla vailla huolta tai autuaana. Sen sijaan he olivat alistetut paholaiselle ja määrättyt hänen vallittavakseen. Jumala kuitenkin ilmoitti viholliselleen, että tämä tulee menettämään kerran oikeutensa ihmisiin – erityisen vaimon jälkeläisen kautta. Adam ja Eeva saivat kuulla, että Jumala julisti perkeleelle:

”Minä panen vihollisuuden sinun ja vaimon välille ja sinun siemenesi ja hänen Siemenensä välille. Hän on polkeva rikki sinun pääsi, ja sinä olet pistävä häntä kantapäähän.” (1 Moos. 3:15)

Vuosisatoja myöhemmin eli Aabraham. Raamattu keroo, että Jumala puhui hänelle kerran kasvotusten ”Käärmeensurmaajasta”, Lunastajasta ja Vapahtajasta. Hän toisi kaikille kansakunnille siunauksen ja olisi itse Siunattu. Aabraham sai Jumalalta yhtä aikaa käskyn kanssa tämän lupauksen: ”Lähde maastasi, suvustasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka sinulle osoitan. Teen sinusta suuren kansan, siunaan sinut ja teen nimesi suureksi, ja olet tuleva siunaukseksi. Siunaan niitä, jotka sinua siunaavat, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinussa tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä.” (1 Moos. 12:1–3)

Kuningas ja sankari on sellainen, jolla on valta toisiin – tai saa voiton näistä. Niinpä Pyhät Kirjoitukset viittaavat Jeesukseen aivan oikeutetusti Kuninkaana ja Sankarina. Hän voittaa satanan ja alistaa tämän valtaansa. Tämä sanoma kuului saarnaan, josta Abrahamin jälkeläiset oppivat, mistä suurperheestä ”Siunaus kaikille kansoille” olisi tuleva: ”Ei siirry valtikka pois Juudalta eikä hallitsijansauva hänen polviensa välistä, kunnes tulee Šilo, jota kansat tottelevat.” (1 Moos. 49:10)

Vuosisadat kuluivat ja Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin suku asui Egyptissä, mistä he saivat vihdoin Mooseksen johdolla palata luvattuun maahan – maahan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa. Jumala asetti heidät myös julistamaan seuraavaa lupasta. Mooses näet puhui kansalle:

Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, HERRA, Jumalasi, herättää sinulle profeetan, minun kaltaiseni. Häntä kuulkaa. (5 Moos. 18:15) Jeesus oli ja yhä on Profeetta, Ylimmäinen pappi ja Kuningas esi-isiensä joukossa. Ensiksikin kuningas Daavidin, joka sai Jumalta sanan: ”Kun päiväsi ovat päättyneet ja lepää isiesi luona, minä korotan sinun seuraajaksesi jälkeläisesi, joka lähtee ruumiistasi, ja vahvistan hänen kuninkuutensa.

Hän on rakentava huoneen nimeleni, ja vahvistan hänen valtaistumuksensa ikuisiksi ajoiksi. Minä olen oleva hänen Isänsä ja hän minun Poikani.” (2 Sam. 7:12–14)

Ennen kuin Kristuksen aika tuli, myös profeetat Jesaja, Jeremia, Miika ja Malakia kirjoittivat tästä Kuninkaasta, joka tulisi olemaan Ylimmäinen pappi, sekä Profeetta. Niinpä meillä on Pyhissä Kirjoituksissa sana ”Virvestä”, tai ”Vesasta” joka nousee ”Iisain kannosta” tai ”juurista”, Daavidin sukukunnsta: ”Mutta Iisain kannosta puhkeaa Virpi, ja Vesa versoo hänen juuristaan. Hänen päällään lepää HERRAn Henki, viisauden ja ymmärryksen Henki, neuvon ja voiman Henki, tiedon ja HERRAn pelon Henki.” (Jes. 11:1,2)

Samankaltainen sana löytyy myös profeetta Jeremian kirjasta: ”Katso, päivät tulevat, sanoo HERRA, jolloin herätän Daavidille vanhurskaan Vesan. Hän on hallitseva kuninkaana ja menestyvä, ja hän on tekevä oikeuden ja vanhurskauden maassa. Hänen päivinään pelastetaan Juuda ja Israel asuu turvassa. Tämä on hänen nimensä, jolla häntä kutsutaan: ’HERRA vanhurskaudemme.’” (Jer. 23:5,6)

Vanha testamentti osoittaa myös, kuinka synnin, kuoleman ja perkeleen voittaja oli tuleva ihmiseksi – hän olisi ihminen, mutta hänellä ei olisi ihmistä isänään. ”Katso, neitsyt on raskaana ja synnyttää pojan ja antaa hänelle nimen Immanuel.” (Jes. 7:14) Oikeastaan tämän ainutkertaisen Lapsen syntymäpaikkakin tiedettiin jo 700 vuotta ennen hänen syntymäänsä. Se oli ilmoitettu profeetta Miikan kautta: ”Mutta sinä, Beetlehem Efrata, joka olet vähäinen olemaan Juudan sukujen joukossa, sinusta minulle tulee se, joka on oleva hallitsija Israelissa, jonka alkuperä on muinaisuudesta, iankaikkisista päivistä.” (Miika 5:1)

Noin viiden vuosituhannen jälkeen viimeinen profeetta voisi sanoa: Aivan pian on Käärmeenmurkaaja saapuva! Profeetta Malakia sai myös ilmoittaa, että Jumala

lähettäisi ”enkelin” tai sanansaattajan edellään.

”Katso, lähetän sanansaattajani, ja hän on valmistava tien eteeni. Joutuin temppeliinsä on tuleva HERRA, jota te etsitte, ja Liiton Enkeli, jota te rakastatte. Katso, hän tulee, sanoo HERRA Sebaot.” (Mal. 3:1)

Joululla on pitkä historia, joka sai täyttymyksensä. Jumala piti lupauksensa, piti sanansa. Jumalan Poika tuli ihmiseksi – kiitos, kunia ja ylistys hänelle siitä!

*Virsi soikoon riemuinen!
Sanoman saimme suloisen,
sen saattoi enkeli.
Isä meille lähetti
pelastuksen aiotun,
lunastuksen luvatun.
Taivaan joukot riemuitsi.*

*Tuli tänne taivaasta,
ilmestyi korkeudesta
turvamme toivottu.
Tuli nyt se Luvattu,
jota hurskaat odotti,
jota uhrit kuvasi.
Tuli Herran Siunattu.
(VK38 15:1,3)*

Stephan Müller,

Tältlow-Flämingin Evankelis-Luterilaisen Seurakunnan pastori, Jüderbog

Adventti: Odotusta ja omistamista

Adventti liittyy tulevan Kristuksen odottamiseen ja vastaanottamiseen useassa mielessä. Ensiksi muistamme sitä pitkää odotusta Vanhan liiton aikana, jolloin odotettiin lupauksen täyttymistä ja Messiaan tulemistä. Toiseksi muistamme sitä, kuinka Kristus jatkuvasti tulee seurakuntansa luokse sanassa ja sakramenteissa. Kolmanneksi odotamme Vapahtajaa tulevaksi takaisin viimeisenä päivänä ja iankaikkista elämää. Lisäksi adventti on vielä joulujuhlan odottamisen ja siihen valmistautumisen aikaa.

Kristillinen odottaminen on jo odotettavan asian omistamista. Kun Vanhan liiton uskovat odottivat Herraa, he siinä samassa uskoivat häneen. He luottivat lupauksen sanaan, joka kertoi tulevasta Vapahtajasta. Tämä on eri asia kuin maallinen odottaminen. Odotamme erilaisia asioita, joista jotkin toteutuvat, jotkin eivät. Vanhan liiton aikainen Vapahtajan odottaminen sanan nojalla oli kuitenkin varmaa toivon panemista siihen, mitä Jumala on sanonut. Tällaisen uskon kautta Vanhan liiton uskovat myös omistivat syntien anteeksiantamuksen Kristuksen tähden.

Nyt elämämme Uuden liiton alussa täyttyivät Vanhan liiton lupaukset. Kristus saapui ja täytti sovitustyönsä. Hän ravitsee seurakuntaansa jatkuvasti sanallaan ja sakramenteillaan sekä on omiensa kanssa joka päivä maailman loppuun asti. Nyt Vapahtajan armon evankeliumi kuuluu sielujemme autuudeksi jo täytetyn sovitustyön perusteella. Tämän nojalla kehoitetaan jokaista katumuksessa ja uskossa turvaamaan syntien anteeksiantamukseen Kristuksen tähden.

Uuden liiton aikana odotamme Kristuksen saapumista viimeisenä päivänä ja iankaikkista elämää. Niin kuin Vanhan liiton uskovat omistivat syntien sovituksen lupauksen sanan perusteella, niin mekin omistamme uskossa Vapahtajaan iankaikkisen elämän. Jumalan lupaus iankaikkisesta autuudesta on varma. Vieläpä omistamme iankaikkisen elämän Vanhan liiton uskovien kanssa. Hekin omistivat sen, kun turvasivat tulevaan Vapahtajaan ja syntien anteeksiantamukseen. Siellä, missä on syntien anteeksiantamus, on myös iankaikkinen elämä, koska kuoleman syy on pyyhitty pois.

Tällä tavoin Kristus odottaen ja hänen armonsä joka hetki omistaen voimme riemullisin mielin jälleen odottaa iloista juhlaa, jolloin paimenten kanssa saamme kuulla, että meille on syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra.

Hoosianna, Kuningas saapuu!

Hoosianna-hymni kuuluu perinteisellä ja kauniilla tavalla adventin ajan alkuun. Sen juuret ovat kaukana, juutalaisten tavassa rukoilla Jumalta siunausta ja apua uudelle kuninkaalle. Näin se suuri joukko juutalaisia, jotka yhtyivät tähän pyyntöön, ottivat Jeesuksen kuninkaana vastaan. Tämä tapahtui vain vajaa viikko ennen Jeesuksen ristiinnaulitsemista.

Laulamme jouluvirressä: ”Kuinka suuren vierahan, Sun ottaa voisin vastaan?” (VK38, 14:8) Kysymys on aiheellinen tänäkin jouluna. Perusta oikealle vastaukselle on, että tunnustamme Jeesuksen kuninkaaksi oikeassa merkityksessä. Suuri osa juutalaisista todennäköisesti ajatteli, että Jeesus olisi maallinen kuningas. Hän on kyllä maan ja taivaan herra, mutta ei sellainen kuningas, joka johtaisi jonkin kansan maallisesti korkeaan asemaan.

Jeesus on hengellinen kuningas, syntien anteeksiantamuksen ja iankaikkisen elämän tuoja. Häneltä meidän tulee etsiä apua sielullemme. Tämän avun Jeesus toikin täyttäessään sovitustyönsä, kun hän Jerusalemiin ratsastamisensa jälkeen antoi henkensä ristillä. Hänen kuninkuutensa ei ole tästä maailmasta, vaan hän täytti Vapahtajan tehtävänsä. Kuninkuutensa hän osoitti – ei maallisen mahdin avulla – vaan nousemalla lupauksensa mukaan kuolleista.

Nämä Kristuksen kuninkaalliset teot merkitsevät iloa joulun aikana ja jokaisena päivänämme. Hän on armonvaltakunnan kuningas, jonka omana sinulla on syntien anteeksiantamus. Hän on kunnian valtakunnan kuningas, ja häneen uskoen sinä perit iankaikkisen autuuden taivaassa.

Kimmo Närhi

Seimi ja risti

Ensimmäisten ihmisten langettua syntiin Jumala sanoi käärmeelle: ”Minä panen vihollisuuden sinun ja vaimon välille ja sinun siemenesi ja hänen Siemenensä välille. Hän on polkeva rikki sinun pääsi, ja sinä olet pistävä häntä kantapähän.” (1 Moos. 3:15) Tämän ilmoituksen, joka käärmeenä esiintyneelle sielunviholliselle oli tuomion sana, kuulivat myös Aadam ja Eeva. Tätä sanaa on ollut tapana kutsua alkuevangeliumiksi, sillä heille se oli mitä lohdullisinta armon julistusta. Tämän sanan perusteella ja voimasta Aadam ja Eeva uskoivat, että Vapahtaja, joka murtaisi synnin, kuoleman ja perkeleen vallan, vaimon Siemen, neitsyestä syntyvä Jumalihminen, olisi kerran tuleva. Tämä oli heidän lohdutuksensa kaikkien synnin seuraamusten keskellä, niin kuin sittemmin kaikkien Vanhan testamentin pyhien.

Noin neljäntuhannen vuoden kuluttua Jumalan säätämä aika oli tullut ja kaikki oli valmista: ”Mutta kun aika täyttyi, Jumala lähetti Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, lunastamaan lain alaiset, että saisimme lapsen aseman.” (Gal. 4:4) Silloin enkeli ilmoitti Marialle: ”Katso, tulet raskaaksi ja synnytät pojan, ja an-

nat hänelle nimen Jeesus. Hän on oleva suuri, ja hänet tulee kutsua Korkeimman Pojaksi, ja Herra Jumala antaa hänelle Daavidin, hänen isänsä, valtaistuimen, ja hän on oleva Jaakobin huoneen kuningas iankaikkisesti, eikä hänen valtakunnallaan ole loppua oleva.” (Luuk. 1:31–33) Tämä lapsi oli oleva Kuningas, jonka kuninkuus ja valtakunta oli oleva iankaikkinen.

Hän, joka alkuevangeliumin ja muiden Pyhien Kirjoitusten ennustusten mukaan oli syntyvä ilman miehen myötävaikutusta neitsyt Mariasta, oli itse Korkeimman, Jumalan, Poika: ”Pyhä Henki tulee päällesi, ja Korkeimman voima levittää varjonsa yllesi. Sen tähden myös se pyhä, mikä syntyy, kutsutaan Jumalan Pojaksi.” (1:35)

Jumalan Poika syntyi ihmiseksi. Sana tuli lihaksi (Joh. 1:14). Lapsi, joka makasi seimessä, oli Jumalan ainosyntyinen Poika, itse kaikkivaltias Jumala, maan ja taivaan Herra. Seimestään hän hallitsi maailmankaikkeutta, kaikkia luotuja ja kaikkea luotua. Seimestään hän piti koko luomakuntaa yllä sanansa voimalla (Hepr. 1:3). ”Kaikki on saanut syntynsä hänen kauttaan, ja ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä on syntynyt.” (Joh. 1:3) Hän oli ”Ihmeellinen neuvonantaja,

Voimallinen Jumala, Iankaikkinen isä, Rauhanruhtinas” (Jes. 9:5).

Miksi Jumalan Poika tuli ihmiseksi? Miksi Jumalan Poika syntyi tänne synnin turmelemaan maailmaan? ”Sen tähden hän maailmaan tullessaan sanoo: ’Uhria ja antia et tahtonut, mutta ruumiin minulle valmisti’, ’Katso, minä tulen – kirjakkääröön on minusta kirjoitettu – tekemään sinun tahtosi, Jumala.’” (Hepr. 10:5,7)

Mikä tämä Jumalan tahto oli? ”Lunastamaan lain alaiset, että saisimme lapsen aseman.” Seimenlapsen, Jumalan Pojan, elämä täällä

maan päällä kulki kohti Golgataa, ristiä. Käärmeen pää oli poljettava rikki. Perkele, synti ja kuolema oli kukistettava. Iankaikkinen lunastus oli saatava aikaan; tämä tapahtuisi kärsimällä ja kuoleamalla, Jumalan Pojan, Seimenlapsen, omalla verellä (Hepr. 9:12), kun Poika antaisi itsensä uhriksi maailman synnin tähden. Hän ”uhrasi itsensä viattomana Jumalalle” (Hepr. 9:14). Jumalan Karitsa ottaisi pois maailman synnin Jumalan edestä, niin kuin Johannes Kastaja oli julistanut.

Risto Relander

Keskustelua kasteesta

Vaikka Kansankirkon vaikutus ulkoisen kristikunnan elämään maassamme on laaja, on sitä suurempi merkitys seurakunnalla, joka tahtoo pitäytyä uskollisena Jumalan sanalle ja tunnustaa sitä oikein selittäviin luterilaisiin tunnustuskirjoihin. Seurakuntiemme lisäksi maassamme on muitakin luterilaisia seurakuntia, jotka ovat vetäytyneet – ainakin jossain määrin – pois Kansankirkon liberalismista. Nuorin näistä toimijoista on Evankelis-Luterilainen Lähetyshiippakunta (Lhpk), jonka kanssa STLK on käynyt avoimia keskusteluja. Näiden keskustelujen pohjalta Lähetyshiippakunta on jo kahtena vuotena järjestänyt avoimia seminaareja, joissa Suomen itsenäiset luterilaiset kirkkokunnat keskustelevat oppikysymyksistä.

Lokakuun 13. päivä kuluvaan vuotta seminaari järjestettiin aiheesta ”Pyhä kaste”. Osanottajat oli kutsuttu Lähetyshiippakunnan Helsingin toimintakeskukseen Koinoniaan. Paikalla oli Lähetyshiippakunnan jäsenien lisäksi osanottajia Vapaasta Evankelis-Luterilaisesta Seurakuntaliitosta (VELS), sekä Evankeliumiyhdistyksestä (Sley).

Päivän ensimmäisen esitelmän piti TM Daniel Salo (Seurakuntaliitto). Hänellä oli aiheenaan ”F. G. Hedbergin kastekäsitys”. Salon esitelmä oli harkittu ja hän osoitti selkeästi, miten Hedbergin käsitys kasteesta oli perusteellinen. Esitelmä selvensi sitä, miten Hedberg opetti, että kasteessa ihminen puetaan Kristuksen koko ansioon ja saa siinä uskon ja hengellisen elämän, eli syntyy uudesti. Salo myös osoitti, miten tämän saman kastekäsityksen yhteydessä Hedberg piti aivan oikein kiinni siitä totuudesta, että kun ihminen kuulee evankeliumin lupauksen Vapahtajasta, hänellä on lupa uskoa se kohdalleen autuudeksi. Tämä heti-usko on Hedbergille keskeinen, siis että saarnatulla sanalla on sama uudestisyntyttävä voima, kuin kasteellakin.

Salon esitelmä herätti paljon keskustelua. Kommenttipuheenvuorosaan pastori Ari Juupaluoma (Sley) kiitti esitelmöijää hyvästä alustuksestaan, mutta vieroksui ajatusta uudestisyntymisestä sanan kautta. Hän ajatteli uudestisyntymisen olevan sidottu kasteeseen ”lokaalisena” paikkana ja esitti saarnatun sanan vaikutukselle muita termejä (jotka tosin Tunnustuskirjojen mukaan ovat uudestisyntymisen synonyymejä). Juupaluoma vaikutti kuitenkin olevan enemmän huolissaan uudestisyntymä -termin käytöstä, kuin itse asiasta. Sley:n TT Reijo Arkkila muistutti Markku Särelen (STLK) osoittaneen, että uudestisyntymän liittäminen yksin kas-

teeseen on vasta 1800-luvulla ilmaantunut opinsuunta. Emerituspiispa TT Matti Väisänen (Lhpk), joka on saarnatun sanan kautta tapahtuvan uudestisyntymisen kiivas vastustaja, esitti osia näkemyksistään aiheesta ja viittasi myös kauhistuttavaan erikoisoppinsa uskon kahdesta asteesta. Valtaosa paikallaolleista Lähetysshiippakunnan jäsenistä vaikutti omaksumeen Väisäsen uudestisyntymisopin.

Jo ensimmäisen esitelmän jälkeen oli selvää, että päivän aikana keskustelu tulisi koskemaan pääosin kysymystä: voiko ihminen uudestisyntyä julistetun sanan kautta, vai onko se rajattu vain ja ainoastaan kasteeseen? Seminaarin toinen esitelmä nimittäin oli otsikolla ”Sana, kaste ja uudestisyntyminen Tunnustuskirjoissa”. Tähän esitelmään oli allekirjoittanutta pyydetty valmistamaan kommenttipuheenvuoro. Ikävä kyllä esitelmässä Tunnustuskirjojen selvää todistusta sanan ja sakramenttien yhtäläisestä uudestisyntytävästä voimasta pyrittiin harmonisoimaan sen käsityksen kanssa, että uudestisyntyminen tapahtuu vain kasteessa. Puheenvuorossani mm. huomautin, että Tunnustuskirjoissa Melancthon kirjoittaa yksiselitteisesti, että kuullulla ja luetulla sanalla on sama vaikutus, kuin kasteella. (AP XIII, 5) Tunnustuskirjoissamme myös aina puhutaan sanasta ja sakramenteista, jolloin on selvää että sanalla silloin tarkoitetaan saarnaa, eikä vain sakramenteja.

Keskustelu oli tästäkin aiheesta vilkasta, eikä keskustelun johtajalla ollut mahdollista antaa kaikille halukaille puheenvuoroja. Osapuolista STLK ja VELS pysyivät selkeästi sekä saarnatun sanan, että kasteen uudestisyntytävyyden puolella. Lähetysshiippakunnan edustajat esittivät, että sanan uudestisyntytävyys kasteen ulkopuolella olisi sanan irrottamista kasteesta ja turhentaisi kasteen. Väisänen halusi tietää, kuinka selitän Jeesuksen sanat Joh. 3:5:ssa, jos kerran uudestisyntyminen on myös kasteen ulkopuolella? Vastasin kyseessä olevan lainsaarna Nikodemukselle ja jokaiselle, joka halveksii kastetta. Tätä joidenkin oli vaikea hyväksyä, vaikka Vapahtajan sanoissa tuossa kohdassa ei ole lainkaan evankeliumia. Sen sijaan kuultiin ehdotus käsitteellistä kompromissista: sovittaisiin, että uskosta kasteessa puhuttaisiin uudestisyntymisenä ja sanan kautta tapahtuvasta uskosta muilla tavoin. Käsittämätön ajatus. Eihän erimielisyys ole sanojen tasolla, vaan itse asiassa eli mikä on vastaus kysymykseen: saako kastamaton uskoa syntinä anteeksi ja pelastuvansa, kun hän uskoo evankeliumin lupauksen syntien sovituksesta Kristuksessa? Raamatun ja luterilaisen tunnustuksen vastaus on yksiselitteinen ja evankelinen: – Kyllä saa! (Luuk. 23:43) Mikä tahansa muu vastaus riistää sieluraukalta evankeliumin ja autuuden.

Markus Mäkinen

Uudestisyntyminen

Johdantoa

Kristillisessä kirkossa saa opettaa vain pyhän Raamatun ilmoittamaa oppia. ”Ei pidä järkeillä yllä, mikä on kirjoitettu.” (1 Kor. 4:6) Jokaiselle opille tulee olla selvä raamattunäyttö. Pyhä Raamattu on ainoa opin lähde. Se on myös itsessään selvä: ”Sinun sanasi on jalkojeni lamppu ja valo tielleni.” (Ps. 119:105) Se on Pyhän Hengen inspiroima, eli ”henkeyttämä” Jumalan ilmoitus meille iankaikkiseksi elämäksi. Jos jollekin opille ei ole raamattunäyttöä, sellainen oppi ei ole kristillinen, vaan se on harhaa, syntiin langenneen, perisynnin alaisen ihmisen järkeilyä ja haaveilua, eikä se sido omaatuntoa.

Jos siis esimerkiksi joku opettaa, että ainoastaan kaste on se väline, jolla Jumala uudestisyntyyttää ihmisen, hänen tulee esittää sille selkeä raamattunäyttö. Hänen tulee joko esittää sellainen raamatunkohta, joka sanoo uudestisyntymisen tapahtuvan ainoastaan kasteen kautta, tai osoittaa, ettei Raamattu yhdistä uudestisyntymistä mihinkään muuhun välineeseen kuin kasteeseen. Sitä ennen hänen täytyy määritellä, mitä uudestisyntyminen on Raamatun mukaan. Kukaan ei ole kyennyt eikä kykene esittämään sellaista raamatunkohta.

Mikä sitten riittää raamattunäytöksi? Joskus ajateltiin, että raamattunäyttöön tarvitaan vähintään

kaksi raamatunkohta. Sitä perusteltiin sillä, että Raamatun mukaan jokainen asia on vahvistettava kahden tai kolmen todistajan sanalla. Jeesus kuitenkin usein perusteli asian vain yhdellä kohdalla ja sitä hän edellyttää myös meiltä. ”Kuinka luet?”, hän kysyi lainoppineelta. (Luuk. 10:26) Kun lainoppinut vastasi Raamatun mukaan, Jeesus sanoi: ”Oikein vastasit.” (Luuk. 10:28) Vaatimus vähintään kahdesta todistajasta koskee meitä ihmisiä ihmisten välisissä asioissa, ei Raamatun sanaa, joka on Jumalan sana. Jos nimittäin Jumala on sanonut jotakin yhdessäkin kohdassa, on meidän se uskottava. Siinä, että sekä evankeliumin sana että kaste uudestisyntyyttävät, emme ole kuitenkaan vain yhden raamatunkohdan varassa, vaan molempiin on lukuisia kohtia.

Jeesus ja Nikodeemus

Sana ’uudestisyntyä’ esiintyy ensimmäisen kerran Joh. 3:3:ssa, kun Jeesus sanoo Nikodeemukselle: ”Totisesti, totisesti sanon sinulle: joka ei synny uudesti ylhäältä, ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa.” Jeesus halusi siis jostakin syystä käyttää aivan uutta käsitettä tehdäkseen Nikodeemukselle selväksi, miten Jumalan valtakuntaan tullaan sisälle. C.F.W. Walther lausuu: ”Uudestisyntyminen on peite-

sana, jolla Kristus haluaa herättää tarkkaavaisuutemme, eikä se käsitä mitään muuta kuin uuden, todellisen uskonelämän sydämissämme. Sen, minkä Kristus lausui peite-tyllä tavalla puhuessaan uudesta syntymästä iankaikkiseen elämään, hän ilmaisi selvin, peittämättömin sanoin tekstissämme näin: 'Niin kuin Mooses ylensi käärmeen erämaassa, niin täytyy Ihmisen Poika ylentää, jotta jokaisella, joka uskoo häneen, olisi iankaikkinen elämä.' (Kolmiykseydenpäivän evankeliumisaarnassa.) Nikodeemus oli fariseuksia. Heistä Raamattu sanoo: "Mutta fariseukset ja lainoppineet hylkäsivät Jumalan tarkoituksen itseään kohtaan eivätkä ottaneet häneltä (Johannekselta) kastetta." (Luuk. 7:30) Nikodeemus oli kysynyt Jeesukselta: "Kuinka ihminen voi vanhana syntyä? Eihän hän voi jälleen mennä äitinsä kohtuun ja syntyä?" Tähän Jeesus vastasi: "Totisesti, totisesti sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, hän ei voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan." (Joh. 3:5)

Nikodeemuksen kysymys sisälsi hänen urautuneen järkensä päätelmän ihmisen omasta ratkaisusta ja tekemisestä pelastuksen asiassa.

Tämän Vapahtaja halusi torjua puhuessaan syntymisestä "vedestä ja Hengestä", mikä ei tapahdu ihmisen omin ponnisteluin. Syntyminen jo sinänsä pelkkänä sananakin torjuu ihmisen oman ratkaisun. Mutta Jeesuksen tarkoitus meni vieläkin syvemmälle. Kun Nikodeemus oli asiasta ymmällä, Jeesus nuhteli häntä ja sanoi: "Sinä olet Israelin opettajia etkä tätä tiedä!" (Joh. 3:10) Nikodeemuksen olisi pitänyt olla selvillä uudestisyntymisestä, koska hän oli Israelin opettajia. Hänen olisi pitänyt tuntea Vanhan testamentin kirjoitusten nojalla, kuinka Jumalan valtakuntaan tullaan sisälle ja mitä uudestisyntyminen on. Jeesus sanoi: "Lihasta syntynyt on liha, ja Hengestä syntynyt on henki. Älä ihmettele, että minä sanoin sinulle: teidän täytyy syntyä ylhäältä. Tuuli puhaltaa, missä tahdot, ja sinä kuulet sen äänen, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Niin on jokaisen laita, joka on syntynyt Hengestä."

Sanalla "liha" Jeesus viittaa jokaisen ihmisen luonnolliseen syntymään. Ilman Hengen uudeksiluovaa toimintaa lihasta syntyy vain liha, ei siis yhteyttä Jumalaan ja hänen valtakuntaansa. Lihas-

ta syntynyt ei ole Jumalan lapsi, vaan ihminen tarvitsee tullakseen Jumalan lapseksi uuden, erilaisen syntymisen. Näin Jeesus johdattaa Nikodeemuksen ajattelemaan sitä, mitä ihmiselle ja koko ihmiskunnalle on tapahtunut, kun kenelläkään ei ole luonnollisen syntymisen nojalla yhteyttä Jumalaan eikä hänen valtakuntaansa. Ihminen on kuoleman alainen eikä hänellä ole itsessään iankaikkista elämää. Apostoli Pietari perustelee uudestisyntymisen tarpeen samalla, kun hän puhuu uudestisyntymästä. Hän sanoo: ”Olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja iäti pysyvän sanan kautta. Sillä: ’kaikki liha on kuin ruoho, ja kaikki ihmiskunnia kuin ruohon kukka. Ruoho kuivuu ja sen kukka varisee, mutta Herran sana pysyy iankaikkisesti.’ Tämä on se sana, joka on teille ilosanomana julistettu.” (1 Piet. 1:23–25) Profeetta Jesaja oli kirjoittanut: ”Kaikki liha on kuin ruoho, ja kaikki sen kauneus kuin kedon kukkanen: ruoho kuivuu, kukkanen lakastuu, muuta Jumalamme sana pysyy iankaikkisesti.” (Jes. 40:6,7)

Koska siis lihasta syntyy vain liha, ihmiseltä puuttuu kaikki hengellinen. Jumalan luomana hänellä on tosin vielä vähän aikaa tämä ajallinen elämä, mutta siihen ei sisälly mitään hengellistä. Hän on synteihinsä kuollut, täysin ilman kykyä kääntyä Jumalan puoleen ja synnyttää itseensä iankaikkista elämää.

Kun Jeesus puhuu Nikodeemukselle uudestisyntymisen tarpeesta ja nuhtelee häntä siitä, ettei hän tunne Raamattua, hän ei viittaa ainoastaan Hesekielin ennustuksiin Hengen saamisesta (Hes. 36:25ss.), vaan paljon laajemmin koko Vanhan testamentin sanomaan ja erityisesti syntiinlankeemuskertomukseen.

Luomisessa saatu elämä

Kun Jumala oli luonut ihmisen, Raamattu sanoo siitä: ”HERRA Jumala oli tehnyt maan tomusta ihmisen ja puhaltanut hänen sieraimiinsa elämän hengen, ja niin ihmisestä oli tullut elävä sielu.” (1 Moos. 2:7) Ihminen oli luotu eläimistä poikkeavalla tavalla Jumalan kuvaksi, hengelliseksi olennoiksi, jolla oli eläimistä poikkeava erityinen suhde Jumalaan. Ihminen ei ollut ainoastaan maasta, vaan hän oli saanut myös ylhäältä, Jumalasta, hengellisen elämän. Alkutilaansa ihminen oli synnitön Jumalan kuva. ”Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, Jumalan kuvaksi hän loi hänet.” (1 Moos. 1:26.)

Ihmisen lankeemuksen aiheuttama kuolema oli kahtalainen. Ensiksikin se oli välitön yhteyden katkeaminen Jumalaan eli hengellinen kuolema. Tämä oli pääkuolema. Se näkyi mm. siinä, että ihminen pakeni Jumalaa, jonka kanssa hän oli sitä ennen seurustellut aivan turvallisesti. Toiseksi oli ajan kuluttua tapahtuva kuolema eli ruumiillinen kuolema. Tätä kuolemaa Jumala ei toteuttanut heti, vaan hän jätti ih-

miselle armonajan ja halusi rakkautensa toteuttaa iankaikkisuudessa tekemänsä lunastuspäätöksen. Tätä syntiin langenneen ihmisen kuoleman tilaa Nikodeemus ei ollut lainkaan käsittänyt, vaikka hän oli Israelin opettajia. Siitä kuoleman tilasta Nikodeemuksen tuli herätä henkiin eli uudestisyntyä ylhäältä, Hengestä. Sillä Jumala ”ei ole kuolleiden Jumala, vaan elävien” (Matt. 22:32). Nikodeemuksen tuli päästäkseen Jumalan valtakuntaan saada hengellinen syntymä eli tulla hengellisesti eläväksi. Ihmiskunnan lankeemus Aadamissa hengelliseen kuoleman tilaan on uudestisyntymisen tarpeen lähtökohta.

Uudestisyntymisessä lahjoitetaan uusi, hengellinen elämä

Uudestisyntynyttä ihmistä sanotaankin Raamatussa uudeksi luomukseksi. ”Siis jos joku on Kristuksessa, hän on uusi luomus.” (2 Kor. 5:17) ”Ympärileikkaus ei ole mitään eikä ympärileikkaamattomuus, vaan uusi luomus.” (Gal. 5:16) Kristus on ”Jumalan luomakunnan alku” (Ilm. 3:14). Hän on myös uuden luomakunnan alku, sen esikoinen (Kol. 1:18), ja hän asettuu jo täällä ajassa uskon kautta ihmisen sydämeen. Niin ihminen saa uuden hengellisen elämän ja hän tulee liitettyksi Jumalan valtakuntaan. Daavid rukoilee: ”Jumala, luo minuun puhdas sydän, ja anna minulle uusi, vahva henki.” (Ps. 51:12) ”Uusi luomus” palauttaa meille sen, mitä menetimme syntiinlankeemuksessa. Uudestisyntymisen palauttaa meille yhteyden

Jumalaan, mutta se ei palauta meitä vielä täällä ajassa alkutilaan, sillä meihin jää vanha ihminen, ”synnin ruumis” (Room. 6:6). Mutta ”siinä uudestisyntymisessä, jolloin Ihmisen Poika istuu kirkkautensa valtaistuimella (Matt. 19:28), meidät asetetaan luomisessa saatua alkutilaa korkeammalle, kirkkauden tilaan, niin ettemme enää voi langeta. ”Kristus... on muuttava alennustilamme ruumiin olemuksen kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi.” (Fil. 3:21) ”Kun Kristus, meidän elämämme ilmestyy, silloin tekin ilmestytte hänen kanssaan kirkkautessa.” (Kol. 3:4)

Uudestisyntymistä merkitseviä käsitteitä

Raamatun käyttämä käsite- ja kuvamaailma uudestisyntymisen tapahtumasta on erittäin monipuolinen. Se ei siis rajoitu vain yhteen käsitteeseen. Niitä on monia. Mainitsen niistä seuraavat.

– Uusi luominen. ”Sillä olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jeesuksessa hyviä töitä varten” (Ef. 2:10).

– Henkiin herättäminen ja eläväksi tekeminen uskon kautta. ”Ollen haudattuina hänen kanssaan kasteessa, jossa myös olette hänen kanssaan herätetyt uskon kautta, jonka vaikuttaa Jumala, joka herätti hänet kuolleista. Ja teidät, jotka olitte kuolleet rikoksiinne ja lihanne ympärileikkaamattomuuteen, hän teki eläviksi yhdessä hänen kanssaan antaen teille anteeksi kaikki rikokset.” (Kol. 2:12–13). ”Jumala on eläviksi tehnyt teidät,

jotka olitte kuolleet rikoksiinne ja synteihinne.” (Ef. 2:1) ”Jos siis olette herätetyt Kristuksen kanssa, niin etsikää sitä, mikä ylhäällä on.” (Kol. 3:1)

– Unesta herääminen ja kuoleista nouseminen uuteen elämään. ”Herää sinä, joka nukut, ja nouse kuolleista, niin Kristus sinua valaisee” (Ef. 5:14) ”Olemme siis yhdessä hänen kanssaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että kuten Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, mekin samalla tavalla vaeltaisimme uudessa elämässä.” (Room. 6:4) ”... olet kuollut. Herää valvomaan.” (Ilm. 3:1–2)

– Siirtyminen kuolemasta elämään. ”Me tiedämme siirtyneemme kuolemasta elämään” (1 Joh. 3:14)

– Hengen antaminen ja saaminen. ”Joka siis antaa teille Hengen, saako hän sen aikaan lailla vai uskon saarnalla?” ”Lain teoistako saisitte Hengen vai uskon saarnasta?” (Gal. 3:2,5) ”... uskon kautta saisimme luvatus Hengen.” (Gal. 3:14) ”Hän on antanut meille Hengensä.” (1 Joh. 4:13)

– Vanhurskaaksi julistaminen. ”Selvää on, että ketään ei julisteta vanhurskaaksi Jumalan edessä lain kautta, koska ’vanhurskas on elävä uskosta’.” (Gal. 3:11)

– Kristuksen päälle pukeminen. ”Sillä kaikki te, jotka olette kastetut, olette Kristuksen päällenne pukeneet.” (Gal. 3:27)

– Uudestisyntyminen sanan kautta. ”Hän on... uudestisyntyttänyt meidät elävään toivoon

Jeesuksen Kristuksen kuolleistanousemisen kautta... te olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja pysyvän sanan kautta... Tämä on se sana, joka on teille ilosanomana julistettu.” (1 Piet. 1:3,23,25) ”Tahtonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, että olisimme hänen luotujensa ensi hedelmä.” (Jaak. 1:18)

– Kutsuminen. ”... joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa.” (1 Piet. 2.9)

[Pastori Särelin laatima lista löytyy kokonaisuudessaan artikkelin sähköisessä versiossa osoitteesta www.stlk.fi – toim. huom.]

Mitä uudestisyntyminen on

Näistä kohdista näemme, että uudestisyntyminen on hengellinen henkiin virkoaminen, hengellisen elämän saaminen. Se saadaan ja siinä pysytään uskon kautta. Raamattu kytkee hengellisen elämän uudestisyntymiseen. Juuri hengellinen elämä eli yhteys Jumalaan puuttui Nikodeemukselta. Ilman hengellistä elämää ei voi puhua uudestisyntymisestä. Uudestisyntyneen ihmisen vastakohta on ihminen, joka elää synnynnäisessä kuoleman tilassaan ja Jumalan vihan alla (Joh. 3:36). Raamattu ei puhu teoreettisesti uudestisyntymisestä, vaan yhdistää siihen aina Pyhän Hengen osallisuuden ja todellisen hengellisen elämän. Sille, joka on uudestisyntynyt, on palautunut yhteys Luojaansa ja hän elää todellista hengellistä elämää.

Nikodeemus ei tuntenut sitä, miten hengellinen elämä tulee hengellisesti kuolleeseen ihmiseen, eikä edes koko asian tarpeellisuutta. Hän oli Israelin opettajia, jonka olisi pitänyt tuntea asia Vanhan testamentin nojalla. Vanha testamentti ei käytä lainkaan uudestisyntymissanaa, mutta puhuu itse asiasta. Meidän ei tulekaan tutkia vain itse sanaa uudestisyntyminen, vaan sitä koskevaa asiaa. Kysymys siis kuuluu: Mikä antaa synteihinsä kuolleelle ihmiselle hengellisen elämän? Mikä palauttaa ihmiseen Jumalan kuvan, johon hänet luotiin, mutta jonka ihminen kadotti syntiinlankeemuksessa? Hengellisen elämän saaminen oli mahdollista Vanhan liitonkin aikana. Se voitiin siis saada ilman kastetta, sillä vasta Johannes Kastaja aloitti kastotoiminnan.

Jos uudestisyntyminen ja pelastus kytketään ainoastaan kasteeseen, unohdetaan Mooses ja Elia, jotka olivat kirkastusvuorella ja jotka siis kuuluivat pelastettuihin. Samalla unohdetaan suuri joukko muita pyhiä, jotka elivät ennen Kristuksen tuloa. Myöskään ristin ryöväri ei kuuluisi pelastuneisiin. Hänen aikanaan kaste oli jo käytössä, mutta kääntymisensä jälkeen häntä ei voitu kastaa.

Apostoli Pietari puhuu selvästi evankeliumin sanan uudestisyntymisestä voimasta. Hän kirjoittaa Herran sanasta: ”Olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja iäti pysyvän sanan

kautta. Sillä: ’kaikki liha on kuin ruoho, ja kaikki ihmiskunnia kuin ruohon kukka. Ruoho kuivuu ja sen kukka varisee, mutta Herran sana pysyy iankaikkisesti.’ Tämä on se sana, joka on teille ilosanomana julistettu.” (1 Piet. 1:23–25) Sanan uudestisyntymistä tukevaa voimaa ei saa siis kieltää!

Kaste taas on välttämätön pelastukseen niille, jotka elävät Uuden liiton aikana, jos heidän on mahdollista saada kaste (Matt. 28:19–20. Joh. 3:5). Vanha sanonta on pätevä: Ei kasteen puute, vaan sen halveksiminen, kadottaa.

Sanan eläväksitekevä voima

Kaiken eläväksitekemisen lähtökohta on Jumalan sana. Sanalla Jumala loi maailman ja antoi ihmiselle elämän, sekä ajallisen että hengellisen.

Jeesus sanoi: ”Totisesti, totisesti sanon teille: sillä, joka uskoo minuun, on iankaikkinen elämä.” (Joh. 6:47) Tätä ennen Jeesus sanoi: ”Profeetoissa on kirjoitettuna: ’He tulevat kaikki Jumalan opettamiksi.’ Jokainen, joka on Isältä kuullut ja oppinut, tulee tyköni.” Uusi hengellinen elämä on siis niillä, jotka ovat Jumalan opettamia, niillä, joissa Jumalan sana on vaikuttanut uskon. Jeesus sanoi samassa yhteydessä: ”Henki on se, joka tekee eläväksi, liha ei mitään hyödytä. Ne sanat, jotka minä puhun teille, ovat henki ja ovat elämä.” (Joh. 6:63) Edellisessä luvussa Jeesus sanoi: ”Totisesti, totisesti sanon teille: joka kuulee minun

sanani ja uskoo häneen, joka on minut lähettänyt, sillä on iankaikkinen elämä, eikä hän mene tuomiolle, vaan on siirtynyt kuolemasta elämään.” (Joh. 5:24). Vielä Jeesus sanoi: ”MINÄ OLEN elämän leipä. Sille, joka tulee minun tyköni, ei tule koskaan nälkä, eikä sille, joka uskoo minuun, tule koskaan jano.” Sananlaskujen kirjassa sanotaan: ”Poikani, kuuntele sanoja, kallista korvasi kuulemaan puhettani. Älkööt ne väistykö silmistäsi, kätke ne sydämeesi, sillä ne ovat elämä sille, joka ne löytää.” (Sananl. 4:20–22) Ei ole epäselvää, mikä on elämän lähde, eikä se, mikä sen meille välittää ja miten siitä tullaan osalliseksi. Kolmiyhteinen Jumala on elämän lähde, mutta meille, syntisille, Jeesus, elämänruhtinas, on se, joka on ansainnut meille sovittuetoollaan elämän. Tämän elämän, iankaikkisen elämän, omistamme yksinomaan uskon kautta. Tämä oli totta jo Vanhankin liiton aikana.

Kaste ja uudestisyntyminen

Uskonpuhdistaja Martti Luther sanoo Vähässä katekismuksessa kasteesta, että se on ”Jumalan sanan yhteydessä ... armorikas

elämän vesi ja uudestisyntymisen pesu Pyhässä Hengessä” ja perustelee sen Raamatulla: ”Hän pelasti meidät, ei vanhurskaudessa tekemiemme tekojen ansiosta, vaan laupeutensa mukaan uudestisyntymisen pesun ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta.” (Tiit. 3:5) Kaste on asetettu Jumalan sanalla, ja sana on antanut sille elämää antavan uudestisyntymättävän voiman. Tämä oli ennustettu jo Vanhassa testamentissa. Hesekiel kirjoittaa: ”Vihmon päällemme puhdasta vettä, niin että puhdistutte. Kaikista saastaisuuk-
sistanne ja kaikista epäjumalistanne teidät puhdistan. Annan teille uuden sydämen, ja uuden Hengen annan teidän sisimpäänne. Poistan ruumiistanne kivisydämen ja annan teille lihasydämen. Henkeni annan sisimpäänne ja vaikutan sen, että vaellatte käskyjeni mukaan, noudatatte oikeuksiani ja pidätte ne.” (Hes. 36:25–27)

Ei ole siis mitään epäilystä siitä, etteikö kaste vaikuta uudestisyntymistä. Asia on yhtä kiistaton kuin se, että sana vaikuttaa uudestisyntymisen. Eräille on tuottanut vaikeutta, miten nämä kaksi asiaa sopivat yhteen. Raamattu ei näe

asiassa mitään ongelmaa. Se puhuu molemmista aivan vapaasti.

Pietari kirjoittaa hajalla asuville valituille muukalaisille, että he olivat saaneet kasteessa pelastuksen Kristuksen ylösnousemisen kautta (1 Piet. 3:21). Se taas on uudestisyntymisen tae iankaikkiseen elämään. Sama apostoli kirjoittaa sanasta: ”Te, jotka olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja iäti pysyvän sanan kautta... Tämä on se sana, joka on teille ilosanomana julistettu.” (1 Piet. 1:23–25). Tässä kohdassa hän puhuu julistetusta sanasta.

On olemassa sääntö: Jos Raamattu puhuu yhdestä asiasta kahdella tavalla, on kumpikin jätettävä voimaan. Muussa tapauksessa Raamattu ei ole uskomme ohjeena, kuten sen pitäisi olla, vaan menemme järkeilyllämme yli sen, mikä on kirjoitettu vastoin apostolin sanaa: ”Ei pidä järkeillä yli sen, mikä on kirjoitettu.” (1 Kor. 4:6) Seurakunnat noilla alueilla eivät olleet kovin vanhoja, joten kirjeiden saajilla oli tuoreessa muistissa sekä heidän kuulemansa sananjulistus että heidän kasteensa. Seurakunnissa oli myös pieniä lapsia. On huomattava, että sekä sanan että kasteen vaikutus tähtää samaan eli uudestisyntymiseen ja lopulliseen pelastumiseen eli Jumalan valtakunnan näkemiseen. Toista ei pidä erottaa toisesta vaikutuksensa puolesta, vaikka niillä olisikin ajallista eroa. Ne vahvistavat toisiaan. Toista ei saa hylätä sen takia, että on jo toisesta osallinen.

Usko ja uudestisyntyminen

Ilman Kristusta ja ilman Kristuksen omistavaa uskoa ihminen ei ole otollinen Jumalalle, sillä ”ilman uskoa on mahdotonta olla otollinen” (Hepr. 11:6). Jos ihmisellä ei ole uskoa, hänellä ei ole myöskään hengellistä elämää. Hän on synteihinsä kuollut, vaikka olisi kastettu. Uudestisyntyessään kasteessa ihminen ei saa sellaista uutta ihmistä, joka olisi olemassa silloinkin, kun kastettu lankeaa uskosta. Uudestisyntyminen on todellisuutta vain uskon yhteydessä. Hengellistä elämää ei ole irrallaan uskosta. Jos taas kastamaton ihminen sanoo uskovansa, mutta kieltäytyy ottamasta vastaan kastetta, hän siten osoittaa, ettei ole todellisessa uskossa eikä myöskään uudestisyntynyt.

Mikäli uudestisyntymisen katsotaan tapahtuvan ja olevan todellisuutta ilman uskoa, se johtaa kahteen kohtalokkaaseen harhaan, nimittäin lihanpyhyysoppiin ja Kristuksen sovitusteen syrjäyttämiseen ja sen riittävyuden väheksymiseen.

Tunnetusti uskonpuhdistaja Martti Luther opettaa uudestisyntymisen tapahtuvan armonvälineiden vaikutuksesta. Hän ei sulje pois evankeliumin eikä kasteen vaikutusta. Hän jopa lausuu aikansa munkeista, että he eivät ole uudestisyntyneitä.

Markku Särelä

Konferenssiin osallistuneita seurakunnan kirkon pihalla. Kuvassa vasemmalla pastorit Brockwell ja Blechschmidt.

Sisarkirkkojen välistä yhteyttä Saksassa

Vuotuista sisarseurakuntien välistä konferenssia vietettiin Saksassa 19.–21. lokakuuta. Konferenssin järjesti tänäkin vuonna Immanuel-seurakunta Steedenissä, joka on Runkelin aluetta Lounais-Saksassa. Kirkkokuntaamme edustava ryhmä oli seitsemänhenkinen. Laskeuduimme Frankfurtin lentokentälle perjantaina klo 9.30 paikallista aikaa. Siellä joukkoomme liittyi Anne Rouhu, joka saapui samana aamuna Ranskasta osallistukseen konferenssiin. Noudimme varaamamme vuokra-auton ja pian olimme ajamassa kovaa vauhtia kohti Steedeniä.

Perille seurakunnan kirkolle saavuttuamme meidät otettiin iloitien vastaan. Vaikka puolet ryh-

mästämme oli ensimmäistä kertaa Steedenissä, meitäkin kohdeltiin kuin vanhoja rakkaita tuttuja. Oli kuin Siitamaja olisi tullut mukamme Saksaan, niin lämpimästi meidät otettiin vastaan. Jokaisesta sisarseurakunnastamme tuli paikalle edustus, joten kokoontuminen oli iloisen tunnelmallinen. Kuulumisia vaihdettiin puolin ja toisin. Erityistä huolta oli nämä uskonperheväkemme kantoivat siitä, kuinka STLK:n seurakunnat ovat voineet, kun kaksi pastoreista on vuoden aikana eronnut virastaan – molemmat Saksan seurakunnille tuttuja miehiä. Tulimme huomaamaan vierailumme aikana, kuinka todellista on sekä yhteinen suru, että yhteinen ilo uskovien välillä. Mitä tapahtuu yhdelle seurakunnalle, se vaikuttaa

myös toisiin sisarseurakuntiin, mi-
hin Apostoli meitä kehottaakin ”Pi-
tääkö pyhien tarpeet ominanne...
Iloitkaa iloitsevien kanssa, itkekää
itkevien kanssa.” (Room. 12:13,15)

Konferenssin ohjelma jakaan-
tui kolmelle päivälle. Teema oli
aina ajankohtainen: laki ja evan-
keliumi. Seurakuntien pastorit olivat
valmistelleet kukin esitelmänsä
tähän teemaan liittyvästä aiheesta.
Ensimmäisenä päivänä aloitimme
lounaan jälkeen. Pastori Brock-
well piti avajaishartauden. Tämän
jälkeen kuulumme Latvian seura-
kunnan pastori Indrek Sungatulinin
esitelmän: Milloin laki ja evan-
keliumi erotetaan väärin? Pastori
Sungatulin ei itse päässyt osallis-
tumaan konferenssiin, mutta esitel-
män luki hänen puolestaan esimies
Janis Dimza. Seuraavana vuorossa
oli allekirjoittanut, joka puhui lute-
rilaisen kirkon sakramenteista lain
ja evankeliumin palvelijoina. Esi-
telmät herättivät vilkasta keskus-
telua, jota paikallisen seurakunnan
jäsenet tulkkasivat ahkerasti.

Toisen konferenssipäivän ope-
tuksen avasi pastori Brockwell elä-
vällä esityksellään aiheesta Lain
ja evankeliumin oikea erottaminen
ja soveltaminen. Konferenssin
käyttökielet olivat saksa ja eng-
lanti, joten uskon, että pastori Ned

nautti mahdollisuudesta toimia
äidinkielellään. Hänen jälkeen pas-
tori Stephan Müller puhui aiheesta
Kristityn vapaus – evankeliumissa
lahjoitettu ja Jumalan käskyihin
sidottu. Esitysten välillä laulettiin
virsia vuoroin molemmilla kielellä.
Iltapäivällä opetuksen aiheena oli
Lain ja evankeliumin erottaminen
raamatuntulkinnallisena perspek-
tiivinä, josta pastori Hautala esi-
telmoi. Thomas Voigt, joka toimii
Bahren–Annabergin Itsenäisen
Luterilaisen Seurakunnan pasto-
rina, avasi puolestaan Lain toisen
ja kolmannen käytön suhdetta kun
Jumalan sanaa julistetaan. Lau-
antain opetus huipentui järjestä-
vän seurakunnan pastorin, Martin
Blechtschmidtin opetuspuheeseen
Sen mikä oli mahdotonta laille,
on Jumala valmistanut. Opetus oli
hänelle ominaiseen tapaan perus-
teellinen.

Koko viikonlopun ajan Steede-
nin seurakunta piti huolen siitä, että
jokainen osanottaja tuli ruokittua
myös ajallisten tarpeiden puolesta.
Päätöspäivän jumalanpalveluksen
aloitti seurakunnan vaskisoitto-
kunta juhlallisoin fanfaarein. Juma-
lanpalveluksessa saarnasi pastori
Brockwell ja Blechtschmidt toimitti
saksankielisen liturgian Mülle-
rin avustamana. Yllätysvierailun
teki Prätoriuksen perhe. He tulivat

Hämeenlinnasta tervehtimään paikallisia sukulaisiaan. Lopulta oli edessä enää seurakuntien terveiset ja keskustelua ajankohtaisista aiheista. Vaikka rakkaiden ystävien luota lähteminen on haikeaa, on Kristuksessa jaettu uskonyhteys iloa tuottava ja virkistävä voimavara, joka jäi lähtiessä mukaamme. Suljimme siis toinen toisemme esirukouksiin odottaen, että Jumalan tahdon mukaan saamme kokoontua jälleen ensi vuonna jakamaan hänen sanansa ravinnosta.

Konferenssin jälkeen ryhmämme suunnisti kulkunsa kohti Eisenachia, Lutherin synnyin- ja kuolinkaupunkia. Jouduimme tietukosten vuoksi ajamaan jonkin verran pitemmän matkan, mutta kuskimme Petteri ajoi sulavasti ja me kyytiläiset nostimme matkatunnelmaa laulamalla virsiä ja Siionin kanteleen lauluja – välillä ihan kuorosovitukseen. Ilta oli jo pimenyt, kun saavuimme hotellillemme, joka sijaitsi korkealla Eisenachin keskustan yläpuolella.

Seuraavana päivänä saapuesamme aamiaiselle huomasimme, että saamme nauttia sen ihastellen upeaa näkymää viereisellä vuorella kohoavaan Wartburgin linnaan, johon suuntasimmekin kulkumme hotellista lähtiessämme. Linnan

luona tapasimme jälleen latvialaiset uskonveljemme, Janis Dimzan ja Matīss Bērziņš, sekä Markus Blechschmidtin. Pian opastetun kierroksen jälkeen linnassa meidän pitikin joutua ajamaan kohti Frankfurtia ja Suomea. Paluu Eisenachista sujui ilman vastoinkäymisiä. Lentokentällä hyvästelimme Annen, joka lähetti kaikille seurakuntalaisille terveisensä. Tässä nyt ne saatte.

Kun istuin koneessa matkalla kotimaahan mielessäni oli lämmin kiitos Vapahtajallemme, että hän teki Martti Lutherista, tuosta lain säikäyttämästä saksalaismunkista, evankeliumin sanan kautta rohkean ja uutteran evankeliumin saarnaajan. Ja vaikka Wartburgin linnan henkilökunta näytti Lutherin mainetta vähättelevän (paitsi matkamuistokaupassa), niin hänen kauttaan jälleen löytynyt puhdas evankeliumin sana saa yhdistää ja hoitaa näitä kuutta pientä seurakuntaa yhtenä perheväkenä Herrassa.

Markus Mäkinen

Konferenssin esitelmät ovat kuunneltavissa Immanuel-seurakunnan verkkosivuilla osoitteessa: <https://lutheraner-steeden.de/lutherische-theologische-konferenz-2018>

Uusi pastori

Tämän vuoden syyskuussa Helsingin seurakuntamme kutsui saarnavirkaan avustavaksi pastoriaksi seurakunnan jäsenen, Risto Relanderin, Hyvinkäältä. Relander on tullut jo aiemmin tutuksi toimissaan entisen Luterilaisen Ristin Seurakunnan pastorina. Seurakunta yhdistyi STLK:n seurakuntiin vuonna 2016. Vastaanotettuaan kutsun, hän on toimittanut jumalanpalveluksia Hämeenlinnassa. Tänä syksynä, uskonpuhdistusjuhlan yhteydessä, 3.11. Relander asetettiin virkaansa.

Jotta uusi pastori tulisi lukijoillemmekin tutuksi, Luterilaisen toimitus esitti hänelle kymmenen kysymystä. Tässä ne luettavaksi vastausten kera.

1. Kuka olet?

- Olen Risto Relander, iältäni 58 vuotta. Asun Hyvinkäällä ja toimin lukiossa opettajana.

2. Mistä olet kotoisin?

- Tampereelta.

3. Missä olet kasvanut lapsuutesi?

- Tampereella. Siellä kävin myös kaikki kouluni yliopistoa myöten.

4. Mikä on mielestäsi tärkein asia, minkä lapsena opit?

- Lukutaito jo ennen kouluikää. Opin jo lapsena lukemaan paljon.

5. *Mikä on työssäsi haasteellisinta? Mistä työssäsi eniten pidät?*

- Pastorin tehtävässä parasta on Jumalan sanan julistaminen ja opettaminen, haasteellisinta ehkä sanan oikea soveltaminen eri tilanteissa.

Opettajan työssä parasta on se, että saa jakaa oppimaansa toisille, haasteellisinta saada asia perille erilaisille oppijoille kullekin sopivalla tavalla.

6. *Onko jokin raamatunkohta sinulle erityisen rakas?*

- Ei ole mitään sellaista raamatunkohtaa, joka nousisi ylitse muiden. Usein mielessä on Valitusvirret 3:22-23: "Herran armoa on, ettemme ole aivan hävinneet, sillä hänen laupeutensa ei ole loppunut: se on joka aamu uusi, ja suuri on hänen uskollisuutensa."

7. *Mikä virsi puhuttelee sinua erityisesti - miksi?*

- Virsi 59 vanhoilla karoliinisen virsikirjan (1701) sanoilla (virsi 150), erityisesti toinen säkeistö: "Voi minua, ett' Jumala on murhatt' ristin päällä" jne. Vanhassa ruotsalaisessa virsikirjassa sanotaan, että Jumala on kuollut ja surmattu ristin

päällä. Jumala on kärsinyt ja kuollut syntiemme tähden.

8. *Mitä teet vapaa-aikanasi?*

- Luen paljon, erityisesti teologista ja kielitieteellistä kirjallisuutta monilla kielillä. Latinan kieli on suuri kiinnostuksen kohteeni, joten luen aika paljon myös latinankielistä tekstiä. Seuraan aktiivisesti jääkiekkoa, jonkin verran myös muuta urheilua.

9. *Pian on joulukuukauden alku. Onko sinulla omia jouluperinteitä?*

- Koska minulla ei ole omaa perhettä, vietän perinteisesti joulun vanhempieni kanssa Tampereella sekä kyläilien ystävien luona joulunpyhinä. Se on minulle tärkeä asia.

10. *Mitä terveisiä haluaisit Luterilaisen lukijoille lähettää?*

- Toivon näkeväni mahdollisimman monet teistä seurakunnan tilaisuuksissa! Samalla haluan toivottaa kaikille siunattua joulunaikaa ja armorikasta uutta vuotta.

Luterilaisen toimitus toivottaa pastori Relanderille siunausta saarnaviran hoidossa

Pyhä lahja Jumalalta epäpyhille ihmisille

”Katso, ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle: teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra, Daavidin kaupungissa.” Luuk. 2:10,11

Ei ole tapani aloittaa lehtikirjoitusta varoituksella, mutta mitä tulet kohta lukemaan, tulee järisyt-tämään ymmärrystäsi ja ihmisjär-keäsi. Se myös kutsuu myös tarkas-telemaan elämäsi, toisella tavalla! Kuitenkin se on sama Jumalan Sana, jonka olemme kuulleet ja lukeneet aiemminkin. Ei siis ole tulossa mitään uutta opetusta, eikä Raamatun jakeiden hämärtämistä. Mitä tähän on kirjoitettu, sitä on uskollisesti julistettu siitä lähtien, kun Pyhä Henki inspiroi Luukkaan kirjoittamaan tämän pyhän evan-geliumin: ”Katso, ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle: teille on tänä päivänä syn-tynt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra, Daavidin kaupungissa.”

Nämä Jumalan Sanat kertovat meille selkeästi, että Jeesus syntyi meille. Pyhä Henki ei vain sano, että Kristus on syntynyt; vaan että: ”teille,” ”teille hän syntyy.” (Lut-

her). Luukas ei myöskään kirjoi-ta: ”ilmoitan suuren ilon”; vaan: ”teille”, ”ilmoitan teille suuren ilon.” Toisin sanoen, tämä ilo ei jää Kristukseen, vaan se on kai-kille ihmisille. Sitä julistetaan ja se lahjoitetaan jokaiselle. Se ei ole uutinen ilosta, vaan omistusoikeus siihen. Aivan, ja onko parempaa lahjaa kuin Kristuksen syntymä ja riemu siitä? Tietysti se on Marialle ja Joosefille, paimenille, ja pyhille ihmisille, kuten apostoleille. – Väärin! Tämä usko, tämä ”hyvä uutinen”, tämä evankeliumin to-tuus ei ole vain niille, jotka meidän mielestämme ovat pyhiä. Se on, niin kuin Luther kirjoittaa, niille, jotka ovat ”kirottuja tai pahoja ihmisiä”. Koko ihmiskunta lankesi Adamin lankeemuksessa syntiin. Suoraan sanottuna, me olemme kaikki syntymästä asti kirottuja ja pahoja. Olemme kaikki syntyneet samoin – syntisinä.

Kuitenkin juuri tästä syystä antoi Jumala rakkaimman ja kallis-arvoisimman lahjansa, ainokaisen Poikansa, Jeesuksen Kristuksen. Hän syntyi meille! Hänen pyhän syntymisensä lahja on todellinen perustus kaikelle pelastukselle,

jolla Kristus puhdistaa uskovan sydämen. Jotka uskovat, ovat osallisia kaikesta Kristuksen kanssa. Mutta mitä he siis hänen kanssaan jakavat? Kristuksen on puhdas, synnitön, pyhä syntyminen. Ihmisen on pilaantunut, syntinen ja kirottu syntyminen, kuten Daavid sanoo: ”Katso, olen synnissä syntynyt, ja äitini on minut synnissä alulle saattanut” (Ps. 51:7).

Tuollaista ihmistä ei voitu auttaa. Ja sama pätee myös sinuun ja minuun! Jos meidät jätettäisiin yksin jonkun synneissä syntyneen ja alulle saatetun pyrkimysten ja tekojen varaan, niin ei meitä kukaan voisi auttaa! Sen vuoksi tarvitsemmekin Jumalan pyhää lahjaa, Kristusta Jeesusta, me tarvitsemme Kristuksen pyhää ja puhdasta syntymistä. Luther kirjoittaa, ”Jos siis Kristuksen ruumiillista syntymistä ei olisi annettu, ei ketään voitaisi auttaa. Siksi tätä syntyminen tarjotaan hengellisesti jokaiselle Sanan kautta, kuten enkeli tästä sanoo, että, kaikki, jotka uskovat, ovat Hänestä (Jumalan Sanasta) syntyneet, eikä heitä katsota syyllisiksi omaan saastaiseen syntymäänsä. Tämä on se tapa ja sen ydin, kuinka puhdistumme Aadamilta peritystä kurjasta syntymästämme. Kristus siis tahtoi syntyä siten, että hänen kauttaan syntyisimme aivan uudella tavalla. Tämän hän kertoo Johanneksen evankeliumissa (Joh. 3:3). Se tapahtuu uskon kautta, jota Jaakob kuvaa kirjeessään: ”Tah-

tonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, että olisimme hänen luotujensa ensi hedelmä.” (Jaak. 1:18).

Tämä on samankaltaisin sanoin kirjoitettuna evankeliumissa Johanneksen mukaan: ”Todellinen valkeus, joka valaisee jokaista ihmistä, oli tulossa maailmaan. Maailmassa hän oli, ja maailma on hänen kauttaan saanut syntynsä, mutta maailma ei tuntenut häntä. Hän tuli omiensa luo, ja hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan. Mutta kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi vallan tulla Jumalan lapsiksi, niille, jotka uskovat hänen nimeensä, jotka eivät ole syntyneet verestä eivätkä lihan tahdosta eivätkä miehen tahdosta,

vaan Jumalasta.” (Joh. 9–13). Että vastaanotamme Kristuksen ja hänen pyhän syntymisensä on sekin lahja. Kerron tästä esimerkin. Jos tarjoan sinulle kalliin lahjan, jonka olen päättänyt antaa sinulle, ja kun ojennan käteni ja panen lahjan käteesi, niin silloinhan olet saanut sen. Omalta osaltasi olet saanut lahjan passiivisesti, ilman toimintaasi, mutta olet sen saanut. Se on sinun. Kyse ei ole mistään sellaisesta, minkä sinä omasta ymmärryksestäsi ja voimastasi saat aikaan. Pyhä Kristuksen syntymisen lahja on annettu lahja, jonka olemme vastaanottaneet, ja silti kaikki mitä voimme tehdä, on kerskata armosta ja laupeudesta ja ilosta Herrassa, jolta olemme

lahjan saaneet! Kristuksen kautta syntymisemme ei ole verestä, eikä lihan tahdosta eikä miehen tahdosta, vaan Jumalasta. (Joh. 1:13) Jumala on ainoa kerskauksemme, puhtain ajatuksemme ja ilomme, kun ajattelemme Kristusta ja hänen syntymistänsä, ja kuinka myös meillä on uusi syntyminen!

Kun mietit Kristusta ja hänen inkarnaatiotaan, kuinka hän tuli todella ihmiseksi ja kuitenkin pysyi todella Jumalana, niin huomaa, että hän teki tämän aivan erityisestä syystä. ”Katso”, sanoo Luther, ”kuinka Kristus vie näin meidän syntymämme itselleen ja hukuttaa sen hänen omaan syntymäänsä. Hän antaa meille omansa [syntymän], niin että tulemme siinä puhtaaksi ja uudeksi, aivan kuin se olisi omamme. Jokaisen kristityn [pitäisi] siis iloita ja ylistää tästä

Kristuksen syntymästä kuin hänenkin ruumiinsa olisi syntynyt Neitsyt Mariasta, niin kuin Kristuskin oli. Kuka ei tätä usko, tai epäilee sitä, ei ole mikään kristitty. Oi, se on tuo valtava ilo, josta enkeli laulaa! Se on lohdutus, ja Jumalan ylitsevuotavaa hyvyyttä, että joka tämän aarteeseen uskoo, saa kerskata, että Maria on hänen tosi äitinsä, Kristus on hänen veljensä, ja että Jumala on hänen Isänsä. Kaikki nämä asiat todella tapahtuivat, kuten uskommekin. Se on pääasia ja korkein hyvä kaikissa evankeliumeissa, ennen kaikkea puhetta hyvien tekojen opista. Ennen kaikkea muuta täytyy Kristuksen olla meidän ja meidän täytyy olla hänen, ennen kuin suunnittelemme hyviä tekoja. Tämä osoittaa, että vain tämän uskon kautta evankeliumien opetus ymmärretään oikein ja aletaan oikeasta kohdasta. Tätä tarkoittaa Kristuksen oikea tunteminen. Näin omatunto riemuitsee vapaana, ja rauhassa. Tästä rakkaus ja ylistys Jumalaa kohtaan lisääntyy, koska kyseessä on niin ylitsepuursuava hyvyys, jota ei olisi voitu antaa meille muuten kuin Kristuksen kautta. Todellinen ja innokas rohkeus on sen seurausta. Tällainen rohkeus toimittaa, sallii ja kärsii kaiken, minkä Jumala näkee hyväksi antaa, olkoonpa se sitten elämä tai kuolema, kuten olen usein sanonut. Siten Jesaja sanoo 9:6:ssa: ”Sillä lapsi on meille syntynyt, Poika on meille annettu.”

Voi, anteeksi pitkästä Luther-sitaatista. – Ei! Odota. Korjaan: en ole pahoillani. Minä lainaisin saman uudelleen. Uskon kaiken, mitä Luther yllä sanoo. Uskon samaan Herraan ja Sanaan, jonka Luther sai löytää uudelleen. Toivon, että tekin uskotte saman. Luther oli kerran pelästynyt munkki, jonka hiukset nousivat pystyyn niskaa myöten, kun hän pelkäsi Kristusta puolikuoliaaksi asti. Sanan kautta! Sanan kautta hän sai uuden syntymän, hän sai Kristuksen syntymän omakseen. Hän sai tuntea Kristuksen ja nähdä yksin Kristuksen! Raamatus-ta tuli näin Lutherille pyhä seimi, jossa hän sai palvoa Kristusta, joka syntyi hänelle, sinulle, ja minulle – kaikille ihmisille, jopa alhaista alhaisemmillekin.

Lopuksi rohkaisen teitä, rakkaat ystävät, että pidätte huolen, että ette rohkaistu vain evankeliumin kertomassa historiassa. Se ei kestä pitkään. Tekstimme ei myöskään ole vain hyvä esimerkki, sillä se ei pysy pitkään ilman uskoa. ”Mutta pidä pikemminkin huolta, että otat hänen syntymänsä omaksesi ja kasvat hänen kanssaan; että panet oman syntymäsi syrjään, ja että hänen syntymänsä kapaloi omasi. Se tarkoittaa, että kun tämän uskot, niin istut todella Neitsyt Marian sylissä ja olet hänen rakas lapsensa. Sellainen usko tulee käyttöösi ja sinä rukoilet, koska sinulla on tuo usko – sinä elät. Se ei

voi koskaan olla liian vahva, mutta halajaa enemmän. Se on perustuksemme ja perintömme, jolle hyvät teot rakennetaan.” (Luther).

Tässä siis sinulle Kristuksen syntyminen! Se on sinulle, ja minulle. Jumala näkee meidät hänen Poikansa vanhurskaudessa! Koska Kristuksen syntyminen on jaettu meille, ja meidän Kristukselle, elämä on toisenlainen, se ei ole sama. ”Minkä nyt elän lihassa, sen elän uskossa Jumalan Poikaan, häneen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni.” (Gal. 2:20). Rukoilen päivittäin, että meistä jokainen lähestyisi pyhää Sanan seimeä ja näkisi Jeesuksen, joka ”on syntynyt meille”. Kaikki elämässä on erilaista, kun silmämme eivät tarkkaa itseämme ja omaa syntymäämme, vaan Jeesusta! ”Sanansa kautta Kristus on sinua lähempänä, kuin lapsi, joka on kietonut kätensä, kaulasi ympärille.” ”Kristillinen usko on uusi syntyminen, jonka Jumalan Sana ja Henki saavat aikaan. Kristityn täytyy olla sydänjuuriaan myöten uusi ihminen. Sitten kun sydän on uudestisyntynyt Kristuksessa, nämä hedelmät seuraavat: evankeliumin tunnustus, rakkaus, kuuliaisuus, kärsivällisyys, puhtaus, jne.”

Siunattua ja mitä riemullisinta Kristus-täyhteistä joulua teille, rakkaat ystävät! Aamen.

Edward Brockwell

Ainosyntyisen kirkkaus lahja sokeille

Apostoli Johannes kirjoitti Kristuksen tulemisen merkityksestä: ”Sana tuli lihaksi ja asui keskellämme, ja katselimme hänen kirkkauttaan, sel-laista kirkkautta, kuin Ainosyntyisellä on Isältä, ja hän oli täynnä armoa ja totuutta.” (Joh. 1:14)

Ensiksi on syytä kiinnittää huomiota käännökseen Ainosyntyinen. Tämä poikkeaa vuoden 1938 käännöksen sanasta ”ainokainen”. Ero esiin-tyy myös mm. pienoisevankeliumissa Joh. 3:16. ”Ainosyntyinen” kuvaa täsmällisemmin alkukielen sanaa kuin ”ainokainen”. Kristus on ainoa, joka on Isästä iankaikkisuudessa syntynyt, samaa olemusta Isän kanssa. Hän, tosi Jumala, on tullut Vapahtajaksemme.

Kristuksen kirkkaus on tullut lahjaksi hengellisesti kyvyttömille ja sokeille. Hän toi mukanaan armon ja totuuden. Näitä asioita voi verrata ihmisen luontaiseen hengelliseen pimeyteen, jonka seuraukset ilmenivät voimakkaasti Jeesuksen maanpäällisen elämän aikaisessa Israelissa. Hengelliset vallanpitäjät, kuten fariseukset ja kirjanoppineet, olivat vää-ristäneet totuutta. Lisäyksillään Jumalan käskyihin ja niihin tekemillään lievennyksillä he johtivat ihmisiä harhaan, valheen tiellä. Heidän saar-nansa ei synnyttänyt oikeaa katumusta, vaan joko epätoivoa tai ylpeyttä.

Kristuksen saarna oli toisenlaista. Se paljasti jokaisen ihmisen synnin Jumalan käskyjen edessä. Ulkonaisesti hurskas elämä tai käskyjen vesit-täminen erilaisin selityksin ei auttanut. Tämä lain miekka näytti totuuden. Jokainen ihminen omine tekoineen on keltoton Jumalan edessä.

Ainosyntyisen Pojan päätehtävä oli kuitenkin tuoda armo syntisille. Niin totta kuin ihmisten synty onkin, on Jumalan armo sitä suurempi. Jumalan armo ilmestyi juuri Ainosyntyisessä Kristuksessa, joka tuli maailmaan vailla syntiä. Siitä syystä hän saattoi sovitus työssänsä maksaa pätevä hinnan synneistämme. Siksi hän on armon ruhtinas ja iankaikkisen elämän lahjoittaja niin, että kaikki häneen uskovat omistavat hänen armonsa. Hengellinen sokeus väistyy. Tilalle tulee turvaaminen Jumalan armoon, jonka ihmiseksi tullut Vapahtaja on tuonut.

Kimmo Närhi

Evankeliumin sanoma jouluvirsiä

Laulujen ja virsien merkitys seurakunnan elämässä on suuri. Vanhan liiton aikana Psalmien kirja oli valtava opetuksen ja lohdutuksen lähde uskoville. Apostoli Paavali kehotti kristittyjä neuvomaan toinen toisiaan myös hengellisin lauluin. Uskonpuhdistaja Martti Luther sanoi, että virsien myötä kansa laulaa evankeliumin sydämeensä. Laulujen suuri merkitys toteutuu aina, kun laulamme hyviä virsiä. Käytännössä erityisesti juhlaajat ovat erityisen soveliaita virsien käyttämiseksi yksin ja yhdessä.

Jouluvirret voidaan jakaa kahteen pääryhmään. Ensimmäisessä ovat ne, jotka kertovat, mistä Jumalan Pojan maailmaan tulemisessa oli kysymys. Vuoden 1938 virsikirjassa hieno esimerkki tällaisesta on virsi 12 ”Jeesus Kristus meille nyt Neitseestä on syntynyt”. Virsi on syntynyt varhaisina vuosisatoina Kristuksen syntymän jälkeen, kun oli välttämätöntä tarkoin tuoda esiin, että Kristus on sekä tosi ihminen että tosi Jumala. Tällainen ja vain tällainen Kristus voi ansaita syntisille armon ja iankaikkisen elämän, ja niin hän onkin tehnyt.

Toiset jouluvirret soveltavat Kristuksen tulemisen merkitystä meidän kannaltamme ja opettavat kiittämään hänen tulemisestaan. Luonnollisesti tämä asia perustuu Kristuksen tulemisen merkitykseen. Esimerkki tällaisesta virrestä on vuoden 1938 virsikirjan virsi 26: ”Nyt ilovirttä veisaten Me kiitäkäämme riemuiten”.

Enkeli taivaan (virsi 21) on mainio yhdistelmä Kristuksen maailmaan tulemisen merkitys ja oikea kiitollisuus liittyvät yhteen. Virsi tuo esiin sen, että Herramme Kristus on syntynyt ja pian kehottaa: ”Jo riennä, katso sie-luni, ken seimessä nyt makaapi.” Sen jälkeen jälleen kerrataan Vapahtajan hyviä tekoja ja kahdeksannessa säkeistössä pyydetään: ”Ah, Herrani, mun Jeesuksein, tee asunnokses sydämein.”

On suuri siunaus ja lahja, kun sekä yksin ollessamme, perhepiirissä ja että seurakunnassa käytämme jouluvirsiä hengelliseksi ravinnoksemme. Näin Vapahtajan maailmaan tulemisen merkitys kirkastuu mielissämme ja usko vahvistuu evankeliumin voimasta.

Kimmo Närhi

Adventin hartaus

Kiitosuhripsalmi. Kohottakaa riemuhuuto HERRALLE, kaikki maa. Palvelkaa HERRAA ilolla, tulkaa hänen kasvojensa eteen riemulla. Tietäkää, että HERRA on Jumala. Hän on meidät tehnyt, ja hänen me olemme, hänen kansansa ja hänen laitumensa lampaat. Käykää hänen portteihinsa kiittäen, hänen esikartanoihinsa ylistystä veisaten. Ylistäkää häntä, kiittäkää hänen nimeään. Sillä HERRA on hyvä. Hänen armonsa pysyy iankaikkisesti ja hänen uskollisuuten-
sa polvesta polveen. (Ps. 100)

Ensimmäinen adventtisunnuntai on uuden kirkkovuoden alku. Miten psalmin 100 sanat sopivat tähän ajankohtaan?

Psalmi muistuttaa Jumalan iankaikkisesta armosta ja uskollisuudesta, joka pysyy polvesta polveen. Ihmiselämässä toistuu päivien, viikkojen, kuukausien, vuosien ja lopulta sukupolvien kierto, mutta Jumala pysyy. Aloittaessamme uutta kirkkovuotta muistamme, että hän on muuttumaton ja että hän on hyvä.

Jumala on ottanut meidät liittoonsa pyhässä kasteessa. Hän pysyy tänäkin vuonna uskollisena. Me voimme langeta ja olla uskottomia, mutta se ei tee Jumalan uskollisuutta tyhjäksi. Niinpä lan-

gennutkin saa palata hänen luokseen. Vaikka edellinen vuosi olisi kulunut synnissä ja epäuskossa, Jumalan armo pysyy.

Olemme yhä hänen kansansa, hänen laitumensa lampaat, kuten psalmissa sanotaan. Jumala johtaa ja hallitsee meitä myös alkavan kirkkovuonna. Elämämme ei kuulu pelkästään meille itsellemme, vaan se on Jumalan, joka on sen antanutkin. Hän on meidät tehnyt; hänen kädessään on koko olemisemme. Jokainen vuosi on Jumalan lahjaa.

Kun uusi kirkkovuosi alkaa, se on maailmalle armonaikaa, jolloin kaikkia kutsutaan psalmin sanoin liittymään Herran ylistykseen ja palvelemaan häntä. Kristus-kuninkaan palatessa kaikki polvet notkistuvat Jeesuksen nimeen ja jokainen kieli tunnustaa, että Jeesus Kristus on Herra. Se voi tapahtua ilolla tai huokaillen. Jumala kutsuu kaikkia ihmisiä valtakuntaansa, että he voisivat vastaanottaa hänet riemuiten. Kirkon tehtävänä, meidän tehtävänäme kristittyinä, on tämän sanoman levittäminen myös alkavana kirkkovuonna. Psalmi kutsuu meitä palvelemaan häntä ilolla. Olkoon Jumalan valtakunnan työhön osallistuminen ja sen tukeminen meille ilo.

Psalmi kehottaa käymään Heran portteihin kiittäen ja hänen esikartanoihinsa ylistystä veisaten. Tällä tarkoitetaan temppelin portteja ja esipihoja. Jumalan kansaa kehoitetaan saapumaan pyhäkköön, Jumalan läsnäolon paikkaan, kiittämään häntä. Jerusalemin temppelin sijaan Uudessa liitossa on toinen paikka. Alkavana kirkkovuonna saamme tulla sinne, missä Kristus on luvannut olla läsnä: missä kaksi tai kolme on hänen nimessään koolla. Kristuksen armolupaukset

tulevat meille sanassa ja sakramenteissa. Niillä hän hoitaa laumaansa. Saamme tulla sinne, missä ne ovat. Siihen meitä myös kehoitetaan. Sana on aina ja kaikkialla vaikuttava, mutta Jumalan tahto on, että kristityt osallistuvat seurakunnan yhteiseen jumalanpalvelukseen.

Saamme psalmin 100 tunnelmassa aloittaa uuden kirkkovuoden kiitollisin mielin, sillä Jumala on hyvä ja hänen uskollisuutensa kansaansa kohtaan pysyy ikuisesti.

Vesa Hautala

Hartaus 2. adventtiviikolle

Sillä katso: tulee päivä, joka palaa kuin pätsi. Kaikki julkeat ja kaikki, jotka tekevät sitä, mikä on jumalatonta, ovat oljenkorsia. Heidät polttaa se päivä, joka tulee, sanoo HERRA Sebaot, niin ettei se jätä heistä juurta eikä oksaa. Mutta teille, jotka nimeäni pelkätte, koittaa vanhurskauden aurinko ja parantuminen sen siipien alla, ja käytte ulos ja hypitte kuin navetan syöttövasikat ja tallaatte jumalatottomat. He näet tulevat tomuksi jalkapohjienne alle sinä päivänä, jonka minä teen, sanoo HERRA Sebaot. Muistakaa palvelijani Mooseksen laki, jonka säädin Hoorebilla hänelle koko Israelia varten käskyiksi ja oikeuksiksi. Katso, minä lähetän teille profeetta Elian, ennen kuin tulee HERRAN päivä, se suuri ja pelottava. Hän kääntää jälleen isien sydämet lasten puoleen ja lasten sydämet heidän isiensä puoleen, etten tulisi ja löisi maata kirouksella. (Mal. 4)

Adventin aikana muistamme myös sitä, kuinka Jumala lähetti Johannes Kastajan Kristuksen edelläkävijäksi. Johanneksen tehtävä oli valmistaa kansa ottamaan

Kristus vastaan. Perimmäinen tarkoitus ja asian päämäärä on, että ihmisillä uskossa Kristukseen olisi turva tuomiopäivänä. Näitä asioita muistamme erityisesti toisella adventtiviikolla.

Profeetta Malakian kirjan neljäs luku puhuu tuomiopäivästä, Uuden liiton ajasta ja Johannes Kastajasta. Tuomiopäivänä epäuskoiset saavat rangaistuksensa: ”Kaikki julkeat ja kaikki, jotka tekevät sitä, mikä on jumalatonta, ovat oljenkorsia. Heidät polttaa se päivä joka tulee.” (Mal. 4:1)

Tuomiota vastaan Jumala kuitenkin lähettää vanhurskauden auringon, Vapahtajan, joka ilmoittaa Jumalan armon. Vapahtaja on syntisten parantaja. Sekin, joka on raskaasti rikkonut Jumalan käskyjä vastaan, saa rikkomuksensa anteeksi Jeesuksen tähden. Kristuksen valtakunnassa vallitsee armo ja Jumalan rauha.

Johannes Kastajan virka oli valmistaa kansaa Kristuksen tuloa varten. Hänestä profeetan ennustus puhuu profeetta Eliana. Niin kuin Elia osoitti aikanaan kansalle, että

vain Herra on oikea Jumala, niin myös Johannes Kastaja ohjasi kansan uskomaan Kristukseen. Hän on tosi Jumala, luvattu Messias ja syntisten auttaja. Hänen vastaanottamistaan varten Johannes Kastaja saarnasi lakia ja näin johdatti ihmisiä katumukseen. Kristuksen armon tuntemista varten hän viittasi häneen ja sanoi: ”Katso, Jumalan Karitsa, joka kantaa pois maailman synnin!” (Joh. 1:29)

Johannes Kastajan saarnasta sanotaan myös: ”Hän kääntää jäl-

leen isien sydämet lasten puoleen ja lasten sydämet heidän isiensä puoleen.” (Mal. 4:6) Evankeliumi ja pelastuksen tie on yksi. Uskon saarna Kristuksesta on perusta myös sille, että eri sukupolvet yhdessä turvaavat kaikille annettuun Vapahtajaan. Näin Jumalan sana kokoaa eri sukupolvet keskinäisen rauhan ja kunnioituksen vallitessa iloitsemaan yhdestä, kaikille annetusta Vapahtajasta.

Kimmo Närhi

Hartaus 3. adventtiviikolle

Sinä päivänä te sanotte: ”Kiittää HERRAA, julistakaa hänen nimeään, tehkää hänen tekonsa tiettäviksi pakanakansojen keskuudessa, tunnustakaa, että hänen nimensä on korkea.” (Jes. 12:4)

Profeetta Jesaja ennustaa tässä vanhan liiton seurakunnalle Messiaan, Kristuksen, ajasta. Seurakunta, kaikkien uskovien joukko, on ylistävä Herraa ”sinä päivänä”; se on ylistävä Kristusta hänen pelastustoistaan uuden liiton tultua Jeesuksen syntymän, elämän, kuoleman ja ylösnousemuksen myötä. ”Sinä päivänä” julistetaan Jeesuksen nimeä, että hän on Herra ja Vapahtaja, joka on tuonut pelastuksen synnistä ja sen palkasta, kadotuksesta. Kristuksen pelastusteot tehdään tiettäviksi kaikille kansoille julistamalla evankeliumia; Jeesus Kristus on tuonut pelastuksen kaikille kansoille.

Jeesuksen nimi on korkea. Hän on tosi Jumala, ja tosi ihmisenä hänet on korotettu kaiken luodun yläpuolelle: ”Sen tähden”, hänen kuuliaisuutensa tähden, ”onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman.” (Fil. 2:9.) Hän, tosi Jumala ja tosi ihminen, on seurakunnan ylistyksen ja palvonnan kohde ja hänen pelastustekonsa

sen julistuksen sisältö ja kiitoksen aihe. Se tunnustaa hänen nimensä korkeaksi; se tunnustaa ja julistaa kaikille kansoille, että Jeesus Kristus on Herra.

Uskovat eivät ainoastaan kehota vielä epäuskoisia uskomaan Jeesukseen ja tunnustamaan hänet Herraksi ja Vapahtajaksi, vaan he myös kehottavat toisiaan näin tekemään. Tunnustamme Jeesuksen nimen korkeaksi kiittämällä, ylistämällä ja palvomalla yksin häntä, uskomalla yksin häneen. ”Eikä ole pelastusta yhdessäkään toisessa, sillä taivaan alla ei ole muuta nimeä ihmisille annettu, jossa meidän pitää pelastua.” (Apt. 4:12.)

Nyt on vieläkin ”sinä päivänä”. Jesajan ennustus käy tänäänkin toteen. Käyköön se toteen myös meidän kohdallamme, niin että mekin kiitämme ja ylistämme häntä hänen tuomastaan pelastuksesta uskoen hänen nimessään synnit anteeksi. Voiko olla suurempaa kiitoksen aihetta?

Rukoilkaamme psalmin sanoin: ”Kaikesta sydämestäni minä kiitän sinua, Herra, Jumalani, ja kunnioitan nimeäsi iankaikkisesti, sillä sinun armosi on suuri minua kohtaan, sinä olet pelastanut sieluni helvetin syvyydestä.” (Ps. 86:12-13) Aamen.

Risto Relander

Hartaus 4. adventtiviikolle

”Minun sieluni suuresti ylistää Herraa, ja minun henkeni riemuitsee Jumalasta, vapahtajastani; sillä hän on katsonut palvelijattarensa alhaisuuteen. Katso, tästedes kaikki sukupolvet ylistävät minua autuaksi.” Luuk. 1: 46–48.

Marian kiitosvirsi on laulu, joka ylistää Jumalaa hänen voimastaan, tuntemuksestaan ja halustaan suorittaa monia hämmästyttäviä ja suuria tekoja. Se on kiitoslaulu, jonka tarkoitus on vahvistaa uskoa ja lohduttaa niitä, jotka ovat nöyriä. Maria ei laulanut tätä laulua vain itselleen. Hän halusi kaikkien sukupolvien laulavan sitä hänen kanssaan. Hän halusi, että jokainen tulisi tuntemaan Jumalan armon, sen lohdutuksen, jonka vain Herra voi antaa, ja että jokainen tuntisi hänen antamansa pelastuksen lahjan! Nämä suuret teot, jotka Jumala on tehnyt, eivät lohduta sinua, ellet usko, että Jumala pystyy ne tekemään ja että hän tekee ne sinulle.

On täysin riittämätöntä uskoa, että Jumala on halukas tekemään niitä vain muiden hyväksi, mutta ei sinulle. Jos niin ajattelet, kadotat toivon, joka sinulla on Jumalassa, ja lankeat epätoivoon, kun kohtaat vastoinkäymisiä elämässä. Jumala ei halua, että kukaan epäilee hetkeäkään häntä tai hänen hyviä tarkoi-

tuksiaan meitä kohtaan. Hän haluaa meidän kuulevan hänen Sanaansa, joka luo sellaisen uskon, joka lujasti turvautuu siihen, että hänen armonsa ja pelastuksensa kuuluvat henkilökohtaisesti juuri sinulle. Hän tahtoo, että omistat aarteenasin hänen Sanansa ja lupauksensa, niin että usko saa myös aikaan elämässäsi hyviä töitä. Jumala haluaa lohduttaa sinua tällä lahjallaan, joka on hänen ainokainen Poikansa. Tällainen usko on elävä ja todellinen.

Maria luotti täysin siihen, että Jumala oli hänen Vapahtajansa. Tämä usko ei perustu siihen, mitä hän pystyi käsittämään, eikä myöskään sille, mitä hän saattoi nähdä tai tuntea. Maria saattoi jäädä uskossaan yksin Jumalan varaan, koska Herra oli luonut uskon hänen sisimpäänsä Sanan kuulemisen kautta. Sama on totta meillekin, ja niinpä mekin laulamme Marian kanssa siitä, että Jumala katsoo meidän puoleemme ja että hän lohduttaa meitä lahjallaan, Pojallaan. Sellainen usko on elävää, todellista ja ylitsevuotavaa, ei ainoastaan kiitosvirsissä, vaan myös Jumalalle eletyssä elämässä, hänelle, joka on Jumala meidän kanssamme, meidän Herramme Immanuel.

Edward Brockwell

(julkaistu Luterilaisessa 8/2012)

Hartaus joulupäiväksi:

Muuttumaton Jumalamme antaa meille varmuuden

”Minä sanon: Jumalani, älä temppaa minua pois kesken ikääni. Sinun vuotesi kestävät polvesta polveen. Muinoin sinä perustit maan, ja taivaat ovat sinun käsialaasi. Ne katoavat, mutta sinä pysyt, ja ne vanhenevat kaikki kuin vaate. Sinä muutat ne, niin kuin vaatteet muutetaan, ja ne muuttuvat. Mutta sinä pysyt samana, eivätkä vuotesi lopu. Sinun palvelijasi lapset asuvat turvassa, ja heidän jälkeläisensä pysyvät edessä.” (Ps. 102:25-29)

Asiat tulevat, ja menevät. Voimme sanoa niin lähes kaikesta elämässä. Työskentelemme niin kovasti ansaitaksemme rahaa ja sitten kuluttaaksemme sitä. Hetkessä se on hävinnyt. Ostamme vaatteita, ja muutamassa vuodessa, ne kuluvat. Ihmisetkin syntyvät; niin nopeasti elämä menee ohi ja sitten huomaamme itsemme yhtenä vanhentuneena joukkona ja lopulta me kuolemme. Asiat tulevat, ja menevät.

Toisin sanoen, kaikki – paitsi Jumala. Psalminkirjoittaja antaa meille kauniin, jyrkän vastakohdan näissä jakeissa psalmista 102. Kaikki luomakunnassa tulee katoamaan, mutta Luoja pysyy. Kaikki elinaikeissa käytöissä paljastuu kuten vaate, mutta Jumala pysyy samana. Kaikella – joka ikisellä – on eräpäivänsä, mutta Jumalan vuodet eivät koskaan lopu. Jumala on aina ja hän

on ikuinen. Hän on iankaikkinen ja muuttumaton.

Mutta miksi tämä totuus on niin kaunis? Ja, hyvänen aika, mikä sillä on tekemistä joulun kanssa? Se johtuu siitä, kuka Jumala on. Hän on rakkauden Jumala (1 Joh. 4:7). Hän on aina ollut, ja se ei muuksi muutu. Hän on laupeuden Jumala. ”HERRAn armoa on, ettemme ole aivan hävinneet, sillä hänen laupeutensa ei ole loppunut: se on joka aamu uusi, ja suuri on hänen uskollisuutensa.” (Valit.v. 3:22–23) Sitä Jumala on aina ollut, eikä tule muuttumaan. Hän on armon Jumala (Ps. 116:5). Sekin hän on aina ollut, eikä hän tule muuttumaan. Hän on Jumala, joka tahtoo pelastaa syntiset (1 Tim. 2:4). Hän on aina tahtonut, eikä se tule muuttumaan (Ps. 15:4).

Siksi näemme jouluyönä Jumalan Pojan makaavan seimessä. Se johtuu siitä, että, rakkauden ja laupeuden ja armon muuttumaton Jumala, joka haluaa säästää syntisiä, antoi profeettojen kautta muuttumattoman tahtonsa muuttumattomaksi lupaukseksi. Sitten hän teki muuttumattoman lupauksensa muuttumattomaksi todellisuudeksi (Gal. 4:4). Hänen Poikansa oli tuossa seimessä jouluyönä hänen muuttumattoman rakkautensa ja laupeutensa sekä armonsa täytenä ruumiillistumana, sillä Kris-

tus makasi jouluyönä seimessään ollakseen meidän Vapahtajamme (Kol. 1:19).

Vaikka Vapahtajamme syntyminen, tuo maailmaa mullistava tapahtuma, tapahtui yli kaksituhatta vuotta sitten, ei koskaan ole tarpeen epäillä, tuliko hän pelastamaan teidät. – Miksi ei? – Koska vuosituhannetkaan eivät voi muuttaa muuttumatonta Jumalan rakkautta ja laupeutta ja armoa. Vuosituhannet eivät voi muuttaa muuttumattoman Jumalan tahtoa, lupauksia tai suunnitelmia. Jouluku muistuttaa meitä, että Jeesus tuo pysyvyyttä elämäämme. Kun näemme miten maailma on lopullisesti muuttunut jollain tavoin kauhistavaan pahuuteen, niin Jeesuksen muuttumaton uskollisuus, lapeus ja rakkaus ovat meille kaikki kaikessa. Vaatteemme kuluvat ja rahavaramme hupenevat, kauneutemme ja terveytemme haalistuvat, mutta jouluku muistuttaa meitä, että Jumala antaa meille sen, mitä maailma ja liha eivät voi antaa: iankaikkinen elämän. Tämä on elämä Pojassa, joka sanoo seuraajilleen: ”MINÄ OLEN tie, totuus, ja elämä. Kukaan ei tule isän luo muuten kuin minun kauttani.” (Joh. 14:6) Jeesus tuli johdattamaan meidät takaisin Jumalan yhteyteen, takaisin rakastavan taivaallisen Isämme luo. Hän teki tämän ristinkuolemansa ja ylösnousemuksensa kautta. Tämän kaiken näemme uskon silmillä, kun katselemme Jumalaa hänen Sanasansa.

Jumala on sitonut itsensä yhtä erottamattomasti Sanaansa kuin lämpö tuleen. On syytä muistaa, mitä Luther kirjoittaa siitä, miten hän ymmärsi Jumalan Sanan. Hänelle Raamattu oli, kuin katselisi pyhään seimeen, ja siinä nähdä Kristus-lapsen, Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan. Kuten laulamme tunnetun virren sanoin:

Kirkkaana loistaa meille uusi aamu, syntymäjuhla on Jeesuksen.

Taivaasta saapui Sana ihmiseksi, siis kumartamaan tulkaa,

siis kumartamaan tulkaa, siis kumartamaan tulkaa Herraamme!

(VK86: 27)

Asiat tulevat, ja menevät – siis kaikki, paitsi Jumala. Tuo kaunis totuus on syy, miksi tänä joulun aikana me voimme olla varmoja pelastuksestamme synnistä ja luottaa pysyvyyteen ja tosi elämään, joka tulee yksin Kristuksen Jeesuksen, meidän Herraamme, kautta. Ilon ja rauhan täyteistä joulua kaikille!

Rukous:

Rakas taivaallinen Isä, sinä olet pysyvä ja ikuinen. Olet iankaikkinen ja muuttumaton. Tämä kaunis totuus vakuuttakoon meidät, että pelastus jota olet meille tahtonut, ja pelastus, jonka olet luvannut meille, on todellakin muuttumaton todellisuutemme ja omaisuutemme ainokaisen Poikasi kautta. Anna meille tämä varmuus, etenkin kun näemme tänä jouluna Sanan seimessä lahjasi – sinun Poikasi. Aamen.

Edward Brockwell

Hartaus uuden vuoden päiväksi:

Uuteen vuoteen armon varassa

HERRAN armoa on, ettemme ole aivan hävinneet, sillä hänen laupeutensa ei ole loppunut: se on joka aamu uusi, ja suuri on hänen uskollisuutensa. Minun osani on HERRA, sanoo sieluni. Sen tähden odotan häntä. (Val. v. 3:22-24)

Uusi vuosi avautuu eteemme tuntemattomana. Mutta tiedämme, että se on Jumalan tiedossa. Kun Jumala katselee tämän maailman kulkua taivaasta, hänen iankaikkisuudestaan käsin, hänelle kaikki on kuin tätä hetkeä. Hän tietää menneisyytemme, tulevaisuutemme ja nykyhetken. Meiltä tämä hetki väistyy pois, mutta Jumalalla se on katoamattomana.

Kerran mekin pääsemme Jumalan luo hänen iankaikkisuuteensa Kristuksen lunastustyön tähden. Raamattu sanoo: ”Sillä Jumala on uskollinen, ettei puheemme teille ole ’on’ ja ’ei’ ... sillä niin monta kuin Jumalan lupausta on, ne ovat hänessä kaikki ’on’.

Sen tähden tulee hänen kauttaan myös niiden ’aamen’, Jumalalle kunniaksi meidän kauttamme.” (2 Kor. 2:18–20) Huo-

maa, että apostoli yhdistää tässä oman puheensa ja Jumalan lupaukset. Tässä uskossa saamme käydä uuteen vuoteen. Pyhän Raamatun lupaukset ovat voimassa maailman loppuun asti. Jumala saa kunnian antamistaan lupauksista, sillä ne toteutuvat joka kohdalta. Ne ovat Pyhässä Hengessä kirjoitetut ja toteutuvat vääjäämättä. Saamme kiitollisina kulkea edessä olevaa tietä Jumalan lupausten varassa. Jumala on uskollinen, sillä itseään hän ei voi kieltää.

Samoin kuin Jumalan sana pysyy iankaikkisesti, pysyvät myös hänen ihanat armolupauksensa. Kristus on tehnyt kaikki, mitä lunastukseemme vaadittiin. Pelastumme nyt yksin Jumalan armosta uskon kautta Kristukseen ilman lain tekoja. Sen Jumala on meille luvannut. Tarvitsemme armoa menneisyyttämme varten ja myös jokaista tulevaa päivää varten.

Ihminen voi pahuudessaan tosin hylätä sekä Jumalan armon että hänen sanansa ja luopua uskosta sekä kääntymään pois totuudesta. Sellaista on tapahtunut kaikkina aikoina.

Jumalan seurakunta on surrut uskosta luopuneiden kurjaa kohtaloa. Mutta Kristuksen valtakuntaa ei voi kukistaa. Se on tuleva näkyviin viimeisenä päivänä kirkkaudessa, niin kuin Kristus on luvannut. Hän on sanonut: Sillä Ihmisen Poika on tuleva Isänsä kirkkaudessa enkeliensä kanssa, ja silloin hän maksaa kullekin hänen tekojensa mukaan. (Matt. 16:27) Välistä se voi olla täällä vähälukuinen, niin että joudumme sanomaan Jeremian kanssa: ”Herran armoa on, ettemme ole aivan hävinneet.” Mekin, jotka pysymme, pysymme ainoastaan Jumalan laupeuden tähden hänen armonsa varassa. Jumala osoittaa meissä, kurjissa syntisissä, suuren uskollisuutensa. Sitä saamme ihmetellä ja olla siitä syvästi kiitollisia.

”Armoon, armoon ainoastaan, suojaan suuren sovinnon, Jeesus rakas, otat vastaan, annoit armotuomion. Siihen tahdon turvata. Jeesus, muista minua.”

(Juho Valve. SK67, 238)

Suuressa rakkaudessaan Jumala on meitä etsinyt ja palauttanut totuuden ja armon tielle. Sangen ihmeteltävä Jumala on jo luomistöissään, mutta vielä ihmeteltävämpi hän on siinä rakkaudessa, jota hän on osoittanut meille Kristuksessa. Saamme yhtyä Raamatun sanaan: ”Jumalan, ainoan viisaan, olkoon kunnia Jeesuksen Kristuksen kautta iankaikkisesti. Aamen.” (Room. 16:27)

Markku Särelä

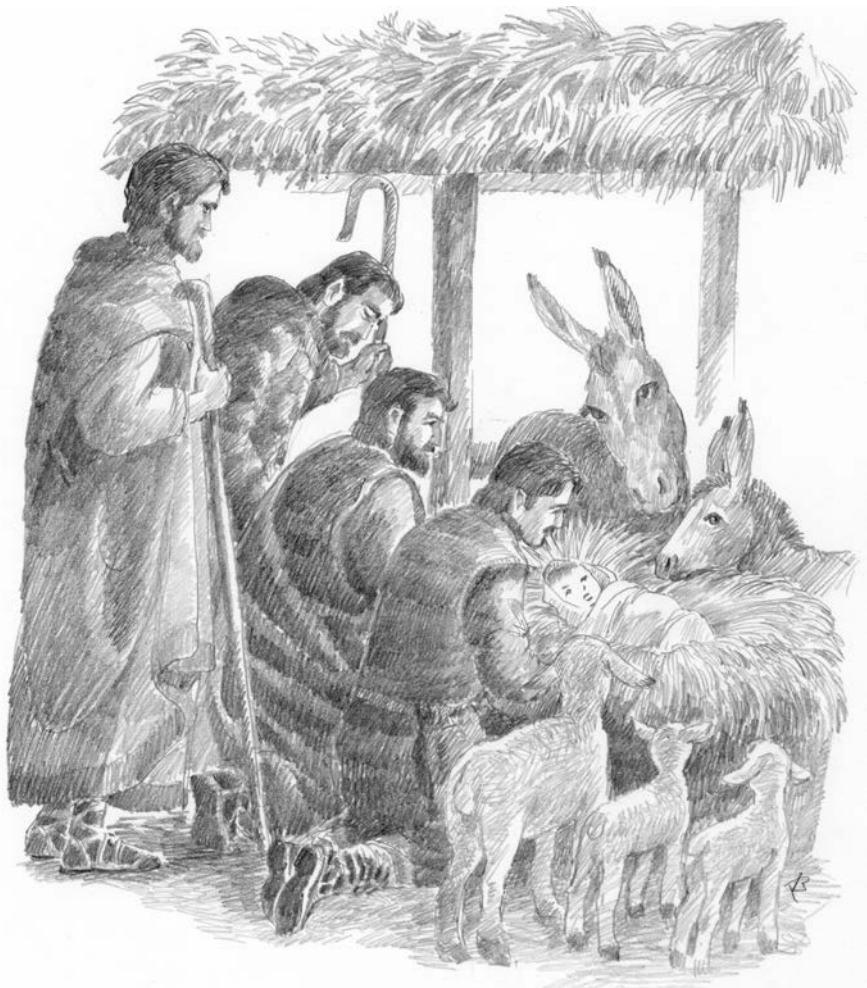
Jouluevankeliumi

(Luuk. 2)

Tapahtui niinä päivinä, että keisari Augustukselta lähti käsky, että koko maailma oli kirjoitettava veroluetteloihin. Tämä merkitseminen oli ensimmäinen ja tapahtui Kyreniuksen ollessa Syyrian maaherrana. Kaikki lähtivät luetteloihin merkittäviksi, kukin omaan kaupunkiinsa. Joosefkin lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista, ylös Juudeaan, Daavidin kaupunkiin, jonka nimi on Beetlehem, hän kun oli Daavidin huonetta ja sukua, veroluetteloihin merkittäväksi Marian, hänelle kihlatun vaimon⁴⁰³ kanssa, joka oli raskaana. Tapahtui heidän siellä ollessaan, että Marian synnyttämisen aika täyttyi. Hän synnytti pojan, esikoisensa, kapaloi hänet ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa vierashuoneessa.

Sillä seudulla oli paimenia kedolla vartioimassa yöllä laumaansa. Katso, heidän edessään seisoj Herran enkeli, ja Herran kirkkaus loisti heidän ympärillään, ja heidät valtasi suuri pelko. Mutta enkeli sanoi heille: ”Älkää pelätkö; sillä katso, ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle: teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra, Daavidin kaupungissa. Tämä on teille merkinä: löydätte lapsen kapaloituna seimessä makaamassa.”

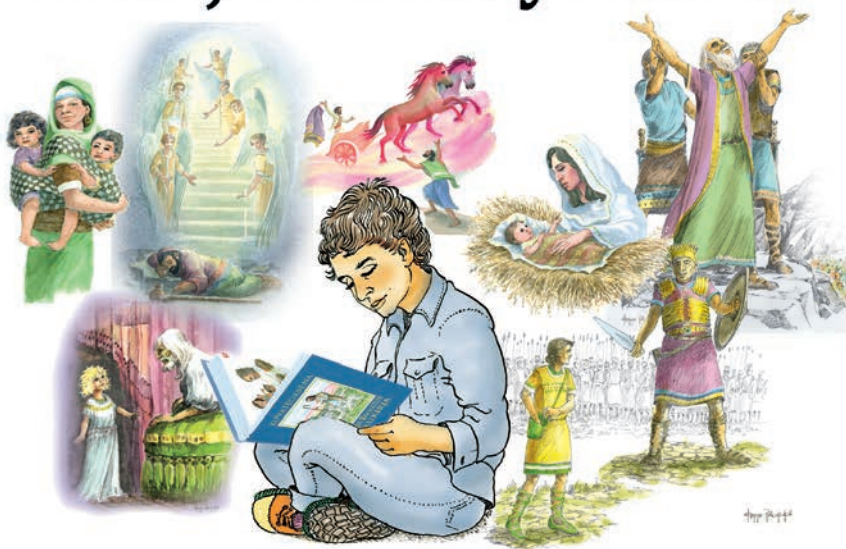
Yhtäkkiä enkelin kanssa oli suuri joukko taivaallista sotaväkeä, ja he ylistivät Jumalaa ja sanoivat: ”Jumalan on kunnia korkeuksissa, ja maassa rauha ihmisten kesken, joihin hänellä on mielisuosio!” Paimenet seimellä Jeesusta katsomassa Tapahtui, kun enkelit olivat menneet heidän luotaan taivaaseen, niin miehet, paimenet, puhuivat toisilleen: ”Menkäämme nyt Beetlehemiin katsomaan sitä, mikä on tapahtunut ja minkä Herra meille ilmoitti.”

He menivät kiiruhtaen ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen, joka makasi seimessä. Kun he tämän olivat nähneet, he ilmoittivat sen sanan, joka oli puhuttu heille tästä lapsesta. Kaikki, jotka sen kuulivat, ihmettelivät sitä, mitä paimenet heille puhuivat. Mutta Maria talletti kaikki nämä sanat ja tutkisteli niitä sydämessään. Paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa kaikesta, minkä olivat kuulleet ja nähneet, kuten heille oli puhuttu.

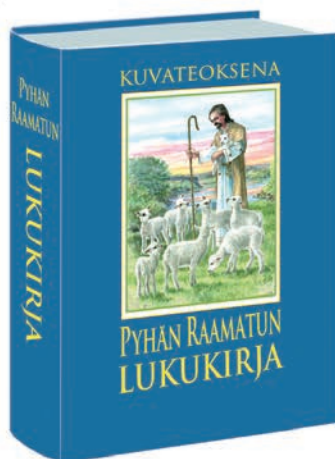
Aamen.

Sana ja kuvat yhdessä!

Tekstit uudesta raamatunkäännöksestä (STLK, 2017), joka perustuu tarkasti alkukieleen.

Vanha ja Uusi testamentti yhtenä kirjana, johon on valittu pyhäkoulussa opetetut Raamatun kertomukset tapahtumajärjestyksessä. Kirja sopii hyvin lapsille ja nuorille. Se antaa kokonaiskuvan Jumalan työstä ihmiskunnan historian eri vaiheissa. Teksti on suurikokoista (13p), joka sopii sekä nuorille että iäkkäille. Kuvituksena on yli 350 Kimmo Pälkön maalausta ja piirrosta, jotka täydentävät Raamatun tekstiä tapahtumia kuvaten. Kirjassa on 576 sivua ja kestävä muovitettujen kannet. Valmistuu kevääksi 2019.

PYHÄN RAAMATUN LUKUKIRJA

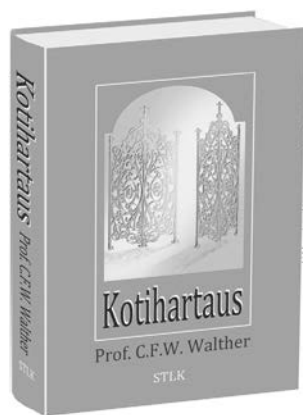
Waltherin kotihartauskirja

Tämän kirjan välityksellä pääsemme tutustumaan siihen, millaista aito luterilainen kristillisyyks oli 1800-luvulla. Voimme verrata omaa uskoamme siihen uskoon, jota tri C.F.W. Walther julistaa, ja tehdä parannusta siinä, missä on aihetta.

Kirjasta välittyy vakava huoli siitä, että kuuli- ja on todellisessa synnintunnossa ja ettei hän etsi tilaansa muuta lohdutusta kuin sitä, mikä tulee uskosta siihen täydelliseen lunastukseen, jonka Kristus on hankkinut jokaista varten lunastustyöllään.

Walther julistaa terävästi Jumalan lakia, niin ettei lukija voi jäädä sen edessä tunnottomaksi, vaan joutuu tunnustamaan itsensä iankaikkisen kadotuksen ansainneeksi syntiseksi Jumalan edessä. Mutta Walther avaa pääsyn lain alta evankeliumin suojaan ja siinä Jumalan ihanaan, ilmaiseen armoon. Evankeliumi parantaa ne haavat, jotka lain ankara ruoska löi meihin, ja antaa tilalle hyvän omantunnon kaikkien syntiemme anteeksisaamisessa Kristuksessa.

Samalla kirja ohjaa meidät rakentamaan uskomme erehtymättömälle Jumalan sanalle, Pyhälle Raamatulle. Lukijan usko lujittuu, eikä sen tarvitse horjua ihmisten mielipiteissä eikä jäädä kysymään kiusaajan kysymystä: "Onko Jumala todella sanonut?" Raamatun sana kestää, ja sen kanssa saamme turvallisesti astua viimeisenä päivänä Jumalan eteen ja kiittää häntä ikuisesti. Kovakantinen kirja tulee myyntiin ennen joulua 2018, Siinä on yli 800 sivua,

Luterilaisen tilaajat, huomio!

Vuoden 2019 Luterilaisen vuosimaksu on 25 euroa. Suosittelemme maksamaan sen suoraan Luterilaisen tilille ilman laskua seuraavin tiedoin:

Maksun saaja: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko,
Luterilaisen toimitus. Tilinumero: FI15 8000 1700 3033 09

Näin autatte säästämään laskutuskuluissa. Kiitoksia paljon!
Toimitus

Asetettu virkaan

Pastori Risto Relander asetettiin Helsingin Tunnustuksellisen Luterilaisen Seurakunnan apulaispastoriksi 3.11.2018. Installaatio toimitettiin Uskonpuhdistusjuhlan yhteydessä Lahden kirkossamme. Tehtäväänsä hänet siunasivat pastorit (kuvassa vas.) Edward Brockwell, Markku Särelä, Kimmo Närhi ja Markus Mäkinen. Kuvassa keskellä pastori Relander.

Kastettu

Jumalan lapseksi ja taivaan valtakunnan perilliseksi on Pyhässä kasteessa 14.10.2018 otettu Mimosa Isla Anette Lappalainen. Hänet liitettiin samalla Helsingin Tunnustuksellisen Luterilaisen Seurakunnan jäseneksi. Kasteen toimitti pastori Markus Mäkinen.

Nimehen suuren Jumalan mun pääni kastoi vesi;

Sain pantin lujan vakavan, se synnit kaikki pesi.

Sain Isän rakkauden, sain itse Jeesuksen.

Se kaikki nyt on mulla. SK106:2

Nimityksiä kirkkokunnan tehtäviin

Syysjuhlan yhteydessä 30.9.2018 pidettiin ylimääräinen kirkkokunnan kokous. Kokous valitsi pastori Markus Mäkisen kirkkokunnan johtajaksi ja Luterilainen -lehden päätoimittajaksi. Pastori Risto Relander valittiin kirkkokunnan varajohtajaksi. Molemmat pastorit pyysivät seurakuntien jäseniä rukoilemaan Jumalan siunausta luottamustehtävänsä hoitamiseen.

Tapahtumia:

Talvileiri järjestetään Oriveden Siitamajassa 22.–24.3. 2018. Tervetuloa kuuntelemaan opetusta Jumalan sanasta, kasvamaan ja vahvistumaan uskossa, sekä tietysti viettämään yhteistä aikaa niin vanhojen kuin uusienkin ystävien seurassa! Leirin tarkemmat tiedot julkaistaan Luterilaisessa 1/19.

**SUOMEN
TUNNUSTUKSELLINEN
LUTERILAINEN
KIRKKO**

Toimintatiedot:

Helsinki, Fabianinkatu 13 A 1: *Jumalanpalvelukset* sunnuntaisin klo 11. HPE: 2.12., 16.12., 6.1., 20.1., 3.2., 17.2., 3.3., 17.3., 31.3. Huom! Ei jumalanpalvelusta 23.12. *Joulupäivän jumalanpalvelus* 25.12. klo 11. Seurakunnan joulujuhla 16.12. jp:n jälkeen. *Katekismuskurssi* 27.1., 24.2., 31.3. jumalanpalveluksen jälkeen.

Hämeenlinna, Saaristenkatu 22: *Jumalanpalvelus* su 9.12., 13.1., 27.1., 10.2., 24.2., ja 10.3. klo 15. *Raamattutunnit* kodeissa su 2.12., 6.1. ja 3.2. ja 3.3. Tiedot paikasta pastori Vesa Hautalalta. Pyhäkoulu: paikka ja aika vaihtelevat, tiedot pastori Vesa Hautalalta.

Jyväskylä, Ansaritie 5 A 21: su 2.12., 16.12. (HPE), 13.1., 27.1. (HPE), 10.2., 24.2. (HPE), 10.3., 24.3. (HPE) klo 16 **Kokkola**: *Jumalanpalvelus*, HPE to 13.12., pe 18.1., 1.2. ja to 21.2. klo 18.30. Kyyjärvi: *Jumalanpalvelus*, HPE pe 18.1. klo 14.

Lahti, Rajakatu 7: *Jumalanpalvelus*, HPE 2.12., 6.1., 20.1., 3.2., 17.2., 3.3., 17.3. Huom! Ei jumalanpalvelusta 23.12. *Joulupäivän jumalanpalvelus* 25.12. klo 11. *Raamattutunti* Heprealaiskirjeestä 13.12., 3.1., 17.1., 31.1., 14.2., 28.2., 14.3., 28.3.

Joensuu: *Jumalanpalvelus*, HPE la 1.12., 5.1., su 26.1. ja la 16.2. klo 18.

Pori, Marttala, Valtakatu 7: *Jumalanpalvelus*, HPE su 9.12., 13.1., 10.2., 10.3. ja 14.4. klo 16.

Seinäjoki: *Jumalanpalvelus*, HPE, la 15.12., 19.1., 2.2. ja 23.2. klo 16.

Siitamaaja: *Joulukirkko* 25.12. klo 11. *Talvilleiri* 22.–24.3.

Tampere, Marttala, Hämeenpuisto 39A: *Jumalanpalvelukset* joka sunnuntai klo 11 (HPE kk:n toinen ja neljäs sunnuntai. Poikkeukset: ei tilaisuutta 23.12. *Seurakunnan joulujuhla* 16.12. alkaen jumalanpalveluksella klo 11. *Joulukirkko Siitamajalla* 25.12. klo 11. *Raamattutunti* Ilmestyskirjasta 11.12. klo 18.30 Pääkirjasto Metso, Tammissali. *Nuorten aikuisten illat*: tietoja pastori Vesa Hautalalta.

Turku, Vähä-Hämeenkatu 12: *Jumalanpalvelus* kerran kuussa. Tarkemmat tiedot pastori Markus Mäkiseltä.

Tyrvävä: *Jumalanpalvelus*, HPE pe 14.12. ja 22.2. klo 15.30.

Vaasa, Kaupunginkirjasto, essee-tila: *Jumalanpalvelus*, HPE la 15.12. 19.1., 2.2. ja 23.2. klo 11.

Äänekoski: *Jumalanpalvelus*, HPE su 16.12. ja 24.2. klo 14.

Pastori Edward Brockwell Ansaritie 5 A 21. 40520 Jyväskylä.

Puh. 050 433 1100.

edward.brockwell@luterilainen.com

Pastori Vesa Hautala Kullervonkatu 1-3 D 95, 33100 Tampere, Puh. 040 844 5368.

vesa.hautala@luterilainen.com

Pastori Markus Mäkinen Silta-voudintie 1 B 16, 00640 Helsinki. Puh. 040 752 1156.

markus.makinen@luterilainen.com

Pastori Kimmo Närhi Luhtikatu 3 A 6, 15500 Lahti.

Puh. 040 7567 659.

kimmo.narhi@luterilainen.com

Pastori Risto Relander, Välenojankatu 7 A 17, 05880 Hyvinkää. Puh. 040 5741887

www.luterilainen.com

www.pyhäkoulu.fi

Sisällys:

"Hän makaa seimessä", Martti Luther.....	190
Pääkirjoitus, MM.....	191
Valitun rouvan terveisiä/Joulun juuret:lupauksen sana.....	192
Adventti: Odotusta ja omistamista, KN.....	195
Hoosianna, Kuningas saapuu!, KN.....	196
Seimi ja risti, RR.....	197
Keskustelua kasteesta, MM.....	199
Uudestisyntyminen, MS.....	201
Sisarkirkkojen välistä yhteyttä Saksassa, MM.....	209
Uusi pastori, MM.....	212
Pyhä lahja Jumalalta epäpyhille ihmisille, EB.....	214
Ainosyntyisen kirkkaus lahja sokeille, KN.....	218
Evangeliumin sanoma jouluvirsissä, KN.....	219
Adventin hartaus, VH.....	220
Hartaus 2. adventtiviikolle, KN.....	222
Hartaus 3. adventtiviikolle, RR.....	224
Hartaus 4. adventtiviikolle, EB.....	225
Hartaus joulupäiväksi, Muuttumaton Jumalamme antaa varmuuden, EB....	226
Hartaus uuden vuoden päiväksi, Uuteen vuoteen armon varassa, MS...	228
Jouluevangeliumi, Luuk.2.....	230
Ilmoituksia ja kirjoja.....	232
Toimintatietoja.....	234-235
Kansi: Reki valmiina joulukirkkoon, Kimmo Pälikkö	

Seurakuntien tilinumeroita: Tampere: FI74 5700 0220 0405 23, Helsinki: FI75 1270 3000 0189 73. Luterilainen-lehti, tilausmaksut ja lahjoitukset Luterilaiselle: FI15 8000 1700 3033 09. Kirkkokunta: 1) FI86 2205 1800 0215 59. Pyydetään merkitsemään viitenumerot seuraavasti: kotimaan työ 4200, ulkolähetys 7003, opintorahasto 7100. 2) Kirjamyynti FI44 8000 1801 4770 85.

Julkaisija: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko.
Tilaushinta 2017: Kotimaassa 25 e vuosikerta, ulkomaille 35 e
Toimitus: Päätoimittaja: Markus Mäkinen, Siltavoudintie 1 B 16, 00640 Helsinki, puh 040 752 1156, markus.makinen@luterilainen.com
Taitto ja kuvitus: Kimmo Pälikkö.
Lehden tilaukset, osoitteenmuutokset ja laskutus: seppo.sarela@luterilainen.com, puh. 045-145 8600. Jos se ei ole mahdollista, niin muutokset voi antaa puhelimitse päätoimittajalle.
Tilauksmaksut, Luterilainen-lehden pankkitilille numero: FI15 8000 1700 3033 09
Kirkon internet-sivut: www.luterilainen.com